

Hind 18 krooni

HILJA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

OI, KUI ÕUDNE!

KILP + KONN

POPVIKTORIIN

KIRJASÕBRAD

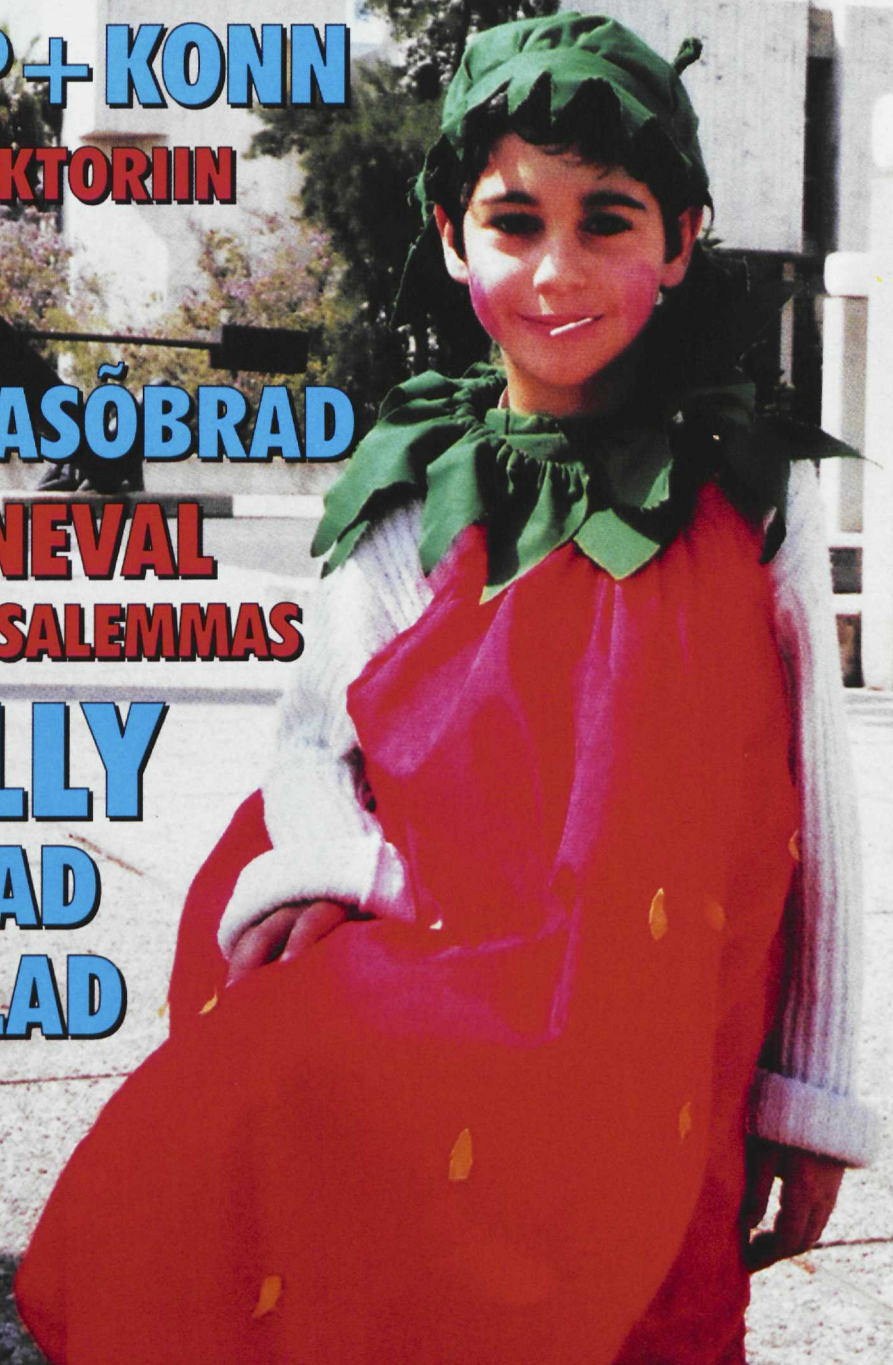
KARNEVAL

JERUSALEMMAS

SALLY

KENAD

KELLAD

ISSN 1406-3441

9 771406 344050

Lumemees

Valvab valge lumemees
väikse talu akna ees.
Toas aga istub peremees,
peremehel habe ees.
Kui tупpa astuks lumemees,
siis terve tuba oleks vees!

Mari Leevi põhikoolist

Süda

Süda on väike.
Süda on suur.
Süda on au sees südamekuul.

Lembi Kühn Tallinnast

↓ Kadi Kukk ja
Kätlin Ilustrumm
Tallinna 49.
keskkoolist

← Kalad on maalinud
Kadri Sirel, Sandra Tali,
Triin Jürisson ja Maria Karaulova
Tallinna 49. keskkoolist

Minu koerake

Mu koera nimi on Sulli,
ta alati sikutab salli.
Kui ma hommikul kooli läen,
saba sorus, ta pessa jääb.

Sulli teeb pahanduse pahanduse järel,
aga ta lööb ka lulli
ja haugub ka kulli.
Aga ära ta ei väsi käimast meie järel.

Madli Villand Pelgulinna
gümnaasiumist

Väsitav päev

Tuleb väsitav päev –
seda ma näen!
Mereranda ma lähen,
aega on päris vähe.
Mererannas hullan ma,
keegi mind ei keela ka.
Siis ma lähen suplema,
vete peale hüplema.
Pärast sünn ja joon,
veidikene koon.
Aega on vähe,
koju ma lähen.
Oli tõesti üks väsitav päev!
Juba unenägusid näen...

Camilla Kastein (8) Tallinnast

→ Need linnud on meisterdanud
Rasmus Leibur, Kaarel Targo, Taavi Pärt,
Patrick Piitson, Freddy Saunainen ja
Risto Hännikäinen Tallinna 49. keskkoolist

ILUS AEG ON TÄIS LILLI JA LIBLIKAID!

SALLY STUUDIO töötab ilutseb kaks suurt ja uhket kaminakella. Selliseid poest küll osta ei saa! Triibu-Liine tundis huvi, kas Sally Studio lapsed on äkki hakanud hoopis kellasseppadeks?

Äsja oma 10. sünnipäeva tähistanud stuudio juhataja Anneli Köster pajatab kellade sünniloost nõnda.

Eelmisel suvel avati imeilusas Kadrioru lossis Väliskunsti Muuseum, milles on kõige muu hulgas hästi tore vanaaegsete kellade kogu. Osa nendest kelladest on tehtud portselanist. Samuti on muuseumi tarbekunsti osas portselanist lauakaunistusi. Lugejatel on ehk huvitav teada, et portselanist kujukesed on tegelikult suhkrust lauakaunistuste järeltulijad. Nimelt kaunistas juba 12. sajandil Egiptuse kaliif oma laua

islami pühade puhul 157 suhkrust figuuri ja lauasuuruse paleega. Euroopa õukondadesse jõudis selline magus mood 16. sajandil, ja levis Itaaliast põhja poole. Algusest peale tehti kuulsate skulptorite töödest koopiaid pidusöökide laudade kaunistuseks. Söödavaid skulptuure serveeriti reeglina magustoitide ajal. Nad olid pistetud kas värvitud suhkru või liiva sisse ja nende valik oli alati seotud pühade või tähtpäevaga, mille puhul pidusöök korraldati. Kuid kujukesed andsid lauasisujatele põhjust viisaka seltskonnajutu alustamiseks.

Kui 18. sajandi alguses alustatati Saksamaal, Meissenis, portselani tootmist, siis hakati jõukama rahva tellimisel lauailustusteks valmistama hoopis portselankujukesi – nende eluga oli mõistagi palju pikem kui suhkruskulptuuridel. Väljanägemine oli neil portselankujudel

aga niisama magus kui nende eelkäijatel.

Samasugused uhke ja magusa välimusega olid ka tolleaegsed portselanist kaminakellad. Mõned neist on kaunistatud lillede, mõned lindude või lamburneidega, ning nende värvuski on magusavõitu – kas helesinine, roosa või kollane. Leidub muidugi ka tagasihoidlikumaid, portselanpitsi või samastega ilustatud kaminakelli. Just Kadrioru kellade kogu vaadates tekkis Sally Studio lastel

→ Vaata lk. 4

**Täname
Kultuurkapitali ja
Hasartmängufondi**

idee proovida oma stuudiosse ka selliseid kelli teha – asume Tallinna südames, Raekoja platsi ääres, ning meie mõlemas töötoas seisab kamin. Aga kus kamin, seal peaks olema ka kaminakell.

Nii tegimegi 10 - 11 aastaste laste rühmadega endalegi kaunid kellad. Mõlema tegemise juures töötas 6 - 7 last.

UJIDAS KELLAD VALMISID?

Kõigepealt ostime poest tavalised suured seinakellad ja seejärel tegime harilikust metallvõrgust – sellisest, millest maal tavaliselt valmistatakse kanadele jooksuaedu – suure ja tugeva karkassi. See tuli painutada ümber kella numbrilaua. Kui karkass oli valmis, siis mõtlesid lapsed valmis dekoori. Esimese kella puhul kasutati hästi palju Kadrioru lossis nähtud voluuti. (Voluudiks kutsutakse lainelist dekoori.) Lainete juurde sobivad aga hästi kalakesed – ning neid siis ka sinise kaminakella kaunistuseks vormiti. Üks poiss val-

mistas hoopiski kalarootsu, ning seepeale tekkis tal suuri vaidlusi oma rühma tüdrukutega, kes olid teinud kella ilustamiseks juba hulga kauneid roose ja naisekujusid... Hiljem jõuti kokkuleppele, et tüdrukute figuuride kõrvale jäi vaid kalaskeleti peapool. Teine rühm kaunistas oma kaminakella kuu, tähtede, inglite, lillede, liblikate ja naisefiguuridega. Kell pandi seisma sammastele ja selle tippu tehti veel lind koos oma pesaga. Eks kuhjati ju vanastigi kelladele võimalikult palju kaunistusi.

Kui keegi soovib ise sellist uhket ajanäitajat valmistada, siis oleks kasulik teada, et kanavõrgust karkassi katsime veel PVA liimi ja vee segus leotatud pa-

berkäterättidega – see materjal muutub tänu PVAlle kuivades nii kõvaks, et löö või trummi! Kui paberikiht oli kõvaks tõmbunud, siis katsime karkassi valge voolimissaviga – sellisega, mis õhu käes kiiresti kuivab. Hammatikke kasutades panime kaunistused külge. Seejärel hakkasime valima sobivaid värvitoone. Kasutasime tavalisi vesivärve, mis hakkasid kenasti savikihile külge.

ÄIKE NIPP!

Lugejale soovitus: kui hakkate ise seda sorti kelli valmistama, siis ärge unustage, et ajanäitajat tuleb hiljem ka üles keerata – jätke ikka kella tagumisele küljele ka mõni avaus! Väiksema äratuskella kaunistamisel pole karkassi vaja valmistada – selle tegemisel saab hakkama ainult saviga või isegi plastiliiniga.

Kõik, kes tahavad kellade või ajamõõtmisega rohkem tutvust teha, võiksid pöörduda Kadrioru lossis töötavate vabatahtlike poole, kes korraldavad ekskursioone ajanäitajate teemadel.

**Studios käis
Leelo Tungal**

4. - 8 juunini 2001. a. toimub

Tallinna Kultuurirahvaülikoolis LASTE LINNALAAGER

"SEIKLUSED KESKAEGSES TALLINNAS".

Mängime näitemängu, tantsime, meisterdame, käime ekskursioonidel.

Valmistume mänguks keskaegses tööhoovis.

Soovijad võivad osaleda laste projektis keskaja turul juuni lõpus.

Juhendajad: Krista Arbet ja Gunta Randla.

Laagripäev 10.00 - 16.00. Kursuse hind 650 krooni sisaldab lõunasöögi, materjalid ja ekskursioonid.

Tallinna Kultuurirahvaülikool, Estonia pst. 3/5, Tallinn 10143, tel. 6 604 886, tel/faks 6 409 087. E-post: info@kultuur.ee

KES KULUTAB KÕIGE ENAM ENERGIAT?

Mõne poisi kohta öeldakse: sellele pane või juhtmed külge – tal jääb energiat igal sammul üle! Teine aga istub päevad otsa arvuti ees ja peab taluma ema torisemist: “Ei tea, millega sind küll peaks toitma, et sul väheke energiat sisse tuleks!”

Kust seda energiat siis saadakse ja millega teda mõõdetakse?

Tegelikult pole õige, et arvuti ees istudes (või kas või diivanil lesides) üldse energiat ei kulu. Tohtrid väidavad, et kui näiteks 70 kg kaaluv mees lamaks terve ööpäeva jalgagi voodilt tõstmata paigal, siis kulutaks ta 24 tunni jooksul ikkagi umbes 1500 kilokalorit. Arv paistab üpris suur olema, kuid arva ära, kui pika ajaga kulutaks sama energiahulga meie **Andrus Veerpalu** või norralasest suusameister **Björn Daehl**? Diivanisangari 1500 kilokalorist piisaks neile kangetele meestele umbes üheks võistlustunniks!

Kaloritega oleme harjunud mõõtma nii inimesele vajalikku energiahulka kui mitmesuguste söökide-jookide toiteväärtust. Näiteks üks kilo puhast rasva sisaldab üle 9000 kilokalori. Seda 1500ga jagades saame teada, et tippsuusataja kulutab rasva võisteldes ära kuue tunni jooksul. Mida kauem kestavad võistlused, seda enam energiat kulutatakse. Suusamara-

tonid ja pikad jalgrattatuurid vajavad sportlastelt mitte ainult osavust, vaid ka tohutult energiat. Kindlasti oled mõnda seesugust võistlust televiisorist jälgides märganud, et nii jalgratturid kui suusatajad panevad joogipudelid suule enamasti just pärast raskeid tõusuetappe – just suured pingutused võtavad neilt energiat meeletul hulgal ja süsivesikuid sisaldavad vedelikud aitavad nende elunditel teovõimet enam-vähem normis hoida. Näiteks Tour de France'i rasketel etappidel vajavad jalgratturid tunni jooksul tubli liitri kosutavat jooki. Need, kelle siseelundid ei ole võimelised toidus ja joogis olevaid süsivesikuid vastu võtma, peavad aga sageli võistluste lõppedes tilguti alla minema.

Tõepoolest, elu on üks suur keemia! Tippsuusataja poolt tunni jooksul kulutatav energiahulk (1500 kilokalorit, nagu ehk mäletad) vastab toiteväärtuselt 1,5 kartulikilole, 300 grammile peekonile, 170 grammile rasvale või 438 kohvitassile. Igaüks saab muidugi aru, et sportlasest, kes järjepannu on üle neljasaja tassi kohvi alla neelanud või kelle lõug läigib sularasvast, ei tule sel viisil kogutud energiaga mingit maailmameistrit.

Energiat peab õppima koguma ja ka kulutama. Igatahes on ääretult tore, et Andrus Veerpalul jätkus tänavu energiat maailmameistri tiitli võitmiseks. Ehk jõuad sinagi kord sama kaugele?

Björn Daehl kulutab mõne mehe päevaenergia ära ühe võistlustunniga.

Maa aasta judokuninga kujutamisel kulutas sule- ja mõtteenergiat tänavune Meie Matsi laureaat Priit Pärn.

Kas teate, et Saksamaa pliitsitootja Schwan-STABILO esindaja Eestis, OÜ BürooTARVE kinkis maailmameister Andrus Veerpalu lastele täienduseks igapäevastele joonistusvahenditele unikaalses puitpakendis STABILO parimad värvipliitsid ja palju Rápina Paberivabriku akvarellipaberit? Nüüd tuleks ainult välja uurida, kui palju energiat kulub joonistamisele!

Tere, loom!

Tere, Triibu-Liine!

Kirjutan Sulle oma kassist ja koerast.

Mari-Jaana Jaagu Pämumaalt

NIMI: Freddy
HÜÜDNIMI: Köögu
VANUS: 4 kuud
SUGU: isane
LEMMIKSÖÖK: kassikröbinad, kala, vorst
MEELDIB: magada, koera kiusata
EI MEELDI: sülllevõtmine
SUURIM MIINUS: olen väga nunnu
SUURIM MIINUS: küünistan ja hammustan
SOOV FÄNNIDELE: Kui koer tuleb, siis küünistage!

NIMI: Printsu
VANUS: 2 a.
SUGU: isane
LEMMIKJOOK: vesi
LEMMIKSÖÖK: koera-kröbinad, vorst
EI MEELDI: et kass kogu aeg kiusab
MEELDIB: silitamine, magamine
SUURIM PLUSS: olen väga armas
SUURIM MIINUS: tahan kogu aeg toas olla
SOOV FÄNNIDELE: Hoiduge kurjade kasside eest!

NIMI: Gerda Kruberg
SÜNNIPÄEV: 9. 09. 1988
KOOL: Narva Eesti gümnaasium
HUVIALAD: sport, joonistamine, luuletamine, karaktertants
LEMMIKBÄND: Scooter, Yellow, Ljuba, Hi-Fi
LEMMIKLAULJA: Moissejev, Baskov, Henrik Sal-Saller
LEMMIKNÄITLEJA: Stallone
TÄHTKUJU: Neitsi
ADDRESS: Rakvere 40-40, Narva 20305

Tere! Siin on minu koera andmed. Liina Kuusik Raplamaalt

NIMI: Bimbo
SUGU: mees
PEREKONNASEIS: vallaline
TÕUG: krants
VANUS: 7 a.
ISELOOM: Olen kiire, tragi ja armastan lapsi. Ei meeldi vesi ja kaklemine. Olen lõbus ning pika karvaga
HÜÜDNIMI: Bong
SOOV FÄNNIDELE: Ajage hiiri taga ja olge valvsad kodu kaitsma!

Ja siin on minu lemmikute andmed. Fotol on Ats Eedeni peas.

NIMI: Eeden
VANUS: 5 a.
TÕUG: rotweiler
MEELDIB: jalutada, mängida
EI MEELDI: tolmuimeja, riidlemine
PARIM MINUS: olen ilus ja armas
HALVIM MINUS: haugun ja hammustan kõvasti

NIMI: Ats
VANUS: 2 a
TÕUG: kodurott
VÄRVUS: mustvalge
MEELDIB: kui mind silitatakse ja tehakse uusi maju
EI MEELDI: kiusamine
PARIM MINUS: olen armas, tark ja pehme karvapallikene
HALVIM MINUS: näksan väga valusasti

NIMI: Aet Jüris
SÜNNIPÄEV: 16. 08. 1989
KOOL: Türi gümnaasium
HUVIALAD: sport ja noorteklubi
KOGUN: kuulsusi ja kleepse
MEELDIB: sõpradega õues käia
EI MEELDI: joodikud ja pahad inimesed
LEMMIKLAULJA: Britney Spears
KODULOOMAD: koer ja rotid
ÕED: Ege ja Ive

ADDRESS: Paide 5b - 20, Türi, Järvamaa 72211

SAAGEM TUTTAVAKS, SÕBRAD JA SUGULASED!

Tere, Hea Lapse toimetus!

Jutustan Teile oma koerast.

Kristina Aristarhova Tallinnast

NIMI: Baks

HÜÜDNIMED: Muša, Muška

SÜNNIAEG: 31. 01. 1996

SUGU: isane

TÕUG: bullterjer

SILMADE VÄRV: roheline

LEMMIKSÖÖK: kõik, mida süüa annab

LEMMIKJOOK: vesi

MEELDIB: mängida,

ujuda, jalutada

EI MEELDI: kammimine,

vannis pesemine

PARIM MINUS: Olen sõbralik

SOOVITUS TEISTELE:

Olge alati valvel!

Tere, Hea Laps!

Tahaksin jutustada oma kassist.

Oleg Televinov Tallinnast

NIMI: Timka

HÜÜDNIMED: Timoha, Monja

VANUS: 7 a.

TÕUG: pärsia kass

MEELDIB: magada kapis, kraapida diivanit ja joosta palli järel

EI MEELDI: ujumine, tolmuimeja

(väga hirmus! See, kui keegi

võtab tagumisest käpast kinni

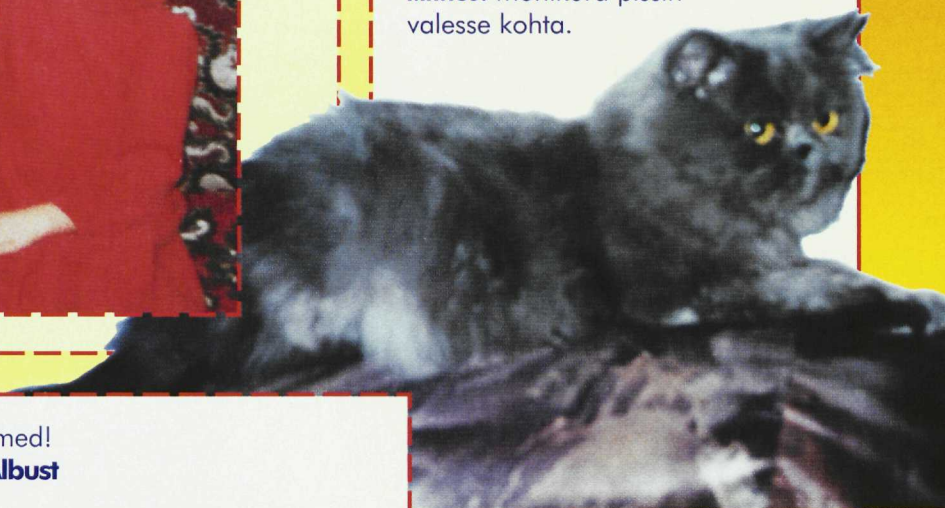
LEMMIKSÖÖK: kanatoit ja jäätis

SUURIM PLUS: olen pehme, pika-

karvaline, rahulik ja heatahtlik

MIINUS: mõnikord pissin

valesse kohta.

Tere! Siin on minu koera ja kassi andmed!

Katri-Kaisa Konrad Albust

NIMI: Bella

HÜÜDNIMI: Belts

SUGU: emane

LEMMIKSÖÖK: Chutos ja koeratoit

LEMMIKJOOK: piim

EI MEELDI: kallistamine

MEELDIB: palli mängida

HARJUMUS: magada vales voodis

SOOV FÄNNIDELE: Ärge muretsege kahte palli, muidu ei tea, kumba taga ajada!

NIMI: Tarzan, Larzan,

Parzan, Topsik, Ferrari

HÜÜDNIMI: Topsik

VANUS: 2 a.

HARJUMUS: magada

PARIM MINUS: olen nii

armas karvaline

LEMMIKSÖÖK: kohupiim

LEMMIKJOOK: piim

SOOV FÄNNIDELE:

Olge armsad!

Tere, Triibu-Liine!

Kirjutan Sulle oma kassist!

Helen Uder Tallinnast

NIMI: KituKiisu

VANUS: 1,5 a.

LEMMIKTOIT: Whiskas

Complete

LEMMIKJOOK: piim

SUGU: emane

MEELDIB: magada mängida

EI MEELDI: väntsutamine

PARIM MINUS: teen pai,

poen kaissu

HALVIM MINUS: küünistan,

lõhun asju

ERILINE: söön puu-

ja juurvilju

Hei, Triibu-Liine!

Kirjutan sulle oma merisea andmed.

Kadi Tuum Tallinnast

NIMI: Merru
HÜÜDNIMI: Ruik-Ruik
VANUS: 1a.
LEMMIKTOIT: külmutatud muru
MEELDIB: süüa ja magada
PARIM SÕBER: külmaskapp (kuna seal on toitu)

Saadan Teile oma kassi andmed!

Tuuliki Vakmann Tartust

NIMI: Tondu
HÜÜDNIMED: Tontser, Tonduffel, Nossu
SÜNNIAEG: suvi 2000
VÄRVUS: must, kõhu ja lõua all valged karvad
LEMMIKTOIT: kassikonserv, krõbuskid, räim
LEMMIKJOOK: kraanist jooksev vesi
MEELDIB: mängida oma saba ja teiste varvastega
EI MEELDI: vannis käia
ERIOMADUS: lutsib kõrva
SOOV TEISTELE: Olge ikka head kiisud!

Tere, Triibu-Liine!

Siin on minu koera andmed!

Liis Taremaa Viru-Jaagupist

NIMI: Tuki
HÜÜDNIMED: Tuku ja Tukuridze
VANUS: 9 kuud
TÕUG: taks
SUGU: isane
LEMMIKTOIT: juust ja maksavorst
LEMMIKJOOK: piim ja vesi
MEELDIB: aknast välja vaadata ja sõbraga möllata
EI MEELDI: suukorv ja bussisõit
SÕBRAD: hundikoer Karri ja kassid (keda saab kiusata)
SOOV FÄNNIDELE: Olge hästi nunnud nagu mina... mõnikord!

Tere, Hea Laps!

Siin on minu papagoi andmed!

Piret Spitsõn Kuressaarest

NIMI: Paul
VANUS: 2 kuud
PARIM MINUS: olen armas
HALVIM MINUS: naksan kõvasti
VÄRVUS: sinine
MEELDIB: tikuga mängida
EI MEELDI: kui mind kiusatakse
SOOV FÄNNIDELE: Olge armsad nagu minagi!

Tere, Hea Laps!

Siin on minu kassi andmed.

MJÄ'UUU!
 MA SOOVIKS
 KALA, PALJU
 KALA, MOHO

Kairi Kadarpik Naisteväljal

NIMI: Kurr
HÜÜDNIMI: Tossumossu, Rasvarull, Paksuke
TÕUG: tavaline nunnukiisuke
VANUS: 7 a.
VÄLIMUS: hallikasmust, ees pruun kililips
HOBID: magamine, söömine
LEMMIKTOIT: kala, kassikrõbinad
LEMMIKJOOK: piim
PARIM MINUS: teen naljakaid nägusid ja unustan keele suust välja
HALVIM MINUS: pole
MEELDIB: magada, süles istuda
EI MEELDI: kui õue viiakse
SOOVITUS: Pugege alati peitu, kui teid tahetakse õue saata!

Tere!

Siin on minu lemmiklooma andmed

Riin Reimets Tartust

NIMI: Amanda
HÜÜDNIMI: Mantsik, Manda
TÕUG: väike puudel
PARIM MINUS: olen nunnu
LEMMIKSÖÖK: otse loomulikult vorst
LEMMIKJOOK: vesi ja jogurt
SOOV FÄNNIDELE: Ela, ela, ole noor, sest varsti saab sust vanamoor!

Tarmo Vaarmets

Lapse rõõmulaul

Mulle ei meeldi nutulaul –
See pole üldse mingi laul.
Meeldib hoopis naerulaul,
naljalaul ja rõõmulaul.
Oh, kui kaunis linnulaul,
lillelaul ja hea-tuju-laul!
Nii armas ilusa ilma laul,
päikeselaul, tantsu-mängulaul.
Aga kõige-kõige armsam laul
on mu ema magusa une laul!

Aidi Vallik

KÕDILAUL

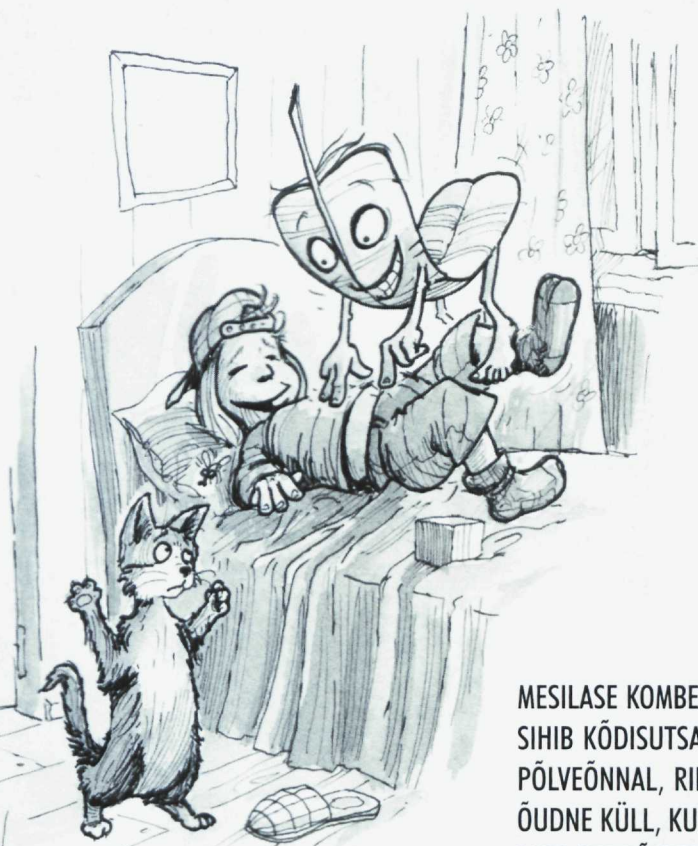
KÕDI-VÕDI-TUDI-TADI,
TULEB KOLE KÕDILOOM
NABA PEALE, KURGU ALLA,
POETAB SOKID PILLA-PALLA.
SÄÄRED KÄIVAD VUDI-VADI,
NAERUST TÕMBLEB KÕHT JA KOON.

Pikk pai

Oh seda põnni pisi-Peetrit!
Ta kassile tegi nii pika-pika pai,
et mitu-mitu kilomeetrit
pikkust kokku sellel sai.
Kiisu aga poisil küüned kintsu löi!
Kas polnudki õpetlik lugu või?

Leib ja sai

Leiba alles leiutatakse,
sepikut alles sepistatakse.
Sai juba eile poodi sai.
Jäätis jääkappi jäi...

MESILASE KOMBEL KÕRGELT
SIHIB KÕDISUTSAKAS.
PÕLVEÕNNAL, RIBIOREL,
ÕUDNE KÜLL, KUID SAMAS TORE –
LAPS SEE PÕTKIB NAGU PÕRGEL,
AINA NAERU PURTSATAB.

KASSKI ÄHMIS, NÕUTULT TAMMUB,
NÄKSAB KORD KÜLL EMA, LAST.
MEIL ON TORE KÕDIPÕRGU:
ÄMBLIK SIBAB MÕÖDA SÕRGU,
SIIS SEAB KIRPKI OMA SAMMU.
UPPI LENDAB LELUKAST.

MÖLL KÄIB NÕNDA MÕNDA AEGA,
KUNI ISA TULEB TÖÖLT,
RÕDULT KAHMAB LILLEPRITSI,
MÖLLUTAJAD ÜLE PRITSIB:
"KÜLLALT OLI AEGA NAERDA,
AGA KUS ON ÕHTUSÖÖK?"

AUTOVIKTORIIN

1. Mis aastast alates toodetakse Renault Twingo't?

T – 1992. a.
 H – 1993. a.
 N – 1994. a.

2. Fordi perekonna väiksem võsuke on

U – Ford Ka
 I – Ford Focus
 O – Ford Fiesta

3. Milline autofirma toodab Picasso nimelisi mahtuniversaale?

Y – Chevrolet
 S – Škoda
 M – Citroën

4. Milline järgnevatest Mazda mudelist on Mazda luksusmudel?

S – 121
 M – Xedos 9
 O – Carol

5. Milline autofirma toodab Smardi nimelist seeria-autot?

E – Daimler Chrysler
 T – Fuji Heavy
 A – General Motors

6. Millise automargi baasil valmistatakse Albar2 kabrioletti?

A – Citroën Xsara
 R – VW Beetle
 N – Fiat Punto

■ Õigete vastuste korral saate ühe vägeva maastikuauto nime.

➔ SELLEST KASTIST PEAD SA LEIDMA

- 3 USA automarki
- 3 SAKSA automarki
- 5 JAAPANI automarki
- 3 SUURBRITANNIA automarki

R	O	M	E	R	I	N	I	M	I	M	I
D	S	A	B	U	R	A	I	S	U	Z	U
O	J	I	P	I	N	H	E	V	O	R	
R	A	U	L	Z	T	O	R	J	O	T	A
O	G	G	U	E	N	I	M	A	L	O	B
V	U	A	U	D	P	T	N	G	K	P	U
E	A	V	A	D	R	O	F	U	S	A	S
R	R	S	O	N	S	Y	O	R	W	I	J
E	O	K	U	K	L	O	R	D	A	D	E
G	V	L	L	Z	J	T	R	O	G	U	E
A	P	O	N	T	I	A	C	J	E	A	P
J	V	V	R	N	A	S	S	I	N	H	O

TRIBU-LINE

KÜMM KIRJANDUSLIKKU KÜSIMUST

1. Missugune eesti kirjanik on välja mõelnud järgmised tegelaskujud: Pille-Riin, Kröll, onu Ööbik, Triinu ja Taavi?

2. Kuidas nimetati tormakat võistlusmängu, mida õppis Harry Potter mängima Sigatüüka koolis?

3. Missugune kunstnik on leiutanud väljanägemise sellistele kirjanduslikele tegelastele nagu Nublu, Sipsik, Arabella, naksitrallid, pokud?

4. Kes on kirjutanud sõnad vanadele headele lastelauludele "Minu hani", "Mehike metsas", "Eideratas" ja "Üle lume lagedale"? (Olgu öeldud, et hiljuti tähistasime selle kirjaniku 100. sünniaastapäeva.)

5. Missugune jutustus algab nõnda: "Ühe väga väikese linna servas asus vana laokil aed. Aia sees seisis vana maja ja selles

majas elas ... .. . Ta oli üheksa aastat vana ning elas seal päris üksi. Ei tal olnud ema ega isa, ja õieti oli see üpris tore, sest nõnda ei saanud keegi teda magama saata just siis, kui tal oli kõige lõbusam, või sundida võtma kalamaksaõli, kui ta meelsamini oleks tahtnud kompekki."

6. Nimeta kolm päeviku stiilis kirjutatud raamatut!

7. Kes on järgmiste värsside autor?

Pörsad pesevad poriga,
tibud toredad tolmuga,
kassid kareda keelega,
mustad südamed valega.

8. Missuguseid auhindu jagatakse eesti lastekirjanikele iga kahe aasta järel? (Auhind kannab ühe tuntud kirjaniku lastejutustuse nime ning selle ainetel on tehtud nii film kui ka lastemuusikal.)

9. Kes on selle illustratsiooni autor? Millist kirjanikku ta pildil kujutab?

10. Missugusest raamatust on pärit järgmised tegelased: Harry Koirohi, Agatha Sönniste, Jennifer Mesi, Amanda Ripstiib, Matilda, Lavender?

■ Vastuseid ootame toimetusse enne 15. maid! Õigete vastuste saatjate vahel loosime välja auhinnaraamatud!

MEIE SÕPRADE JA SUGULASTE LEMMIKRAAMATUD ON KOKKU LOETUD!

Kõige enam häáli said väliskirjandusest "Pipi Pikksukk" (18), "Bullerby lapsed" (10) ning "Väikeved ja Karlsson Katusel" jagas kolmandat kohta "Harry Potteri" sarjaga (kumbki sai 9 punkti). 6 punkti said "Kummi-Tarzan ja teised", "Sabrina, teismeline nõid", "Meisterdetektiiv Kalle Blomkvist" ja "Karupoeg Puhh". Järgnesid 4 punkti saanud Berti päevikute sari, "Vahtramäe Emil", "Tuba nr. 13", "20000 ljööd vee all" ning "Veel üks Lotte". Kolme-punkti väliskirjanduslikud teosed on "Matilda", "Võlur Oz", "Vanad head muinasjutud" ja "Hulkur Rasmus". 2 punkti said "Pikk-jalg isa", "Jip ja Janneke", "Suurest paugust päris inimeseni", "Vennad Lõvisüdamed", "Totu kuul", "Dinosauruste saladused", "Alice imedemaal", "Viaplala lood", "Must iludus" ja "Valgekihv. Ürgne kutse".

OMA EESTI LASTERAAMATUTEST sai kõige rohkem punkte (10) vana hea Oskar Lutsu "Kevade". Talle järgnesid Eno Raua

"Naksitrallid" 6 punktiga ja Aino Perviku "Kunskmoor" (4). Eno Raua "Sipsik" ning Jaan Rannapi "Nublu" said 3 punkti.

Ajakirjadest loetakse Hea Lapse kõrval kõige rohkem Stiinat, sellele järgnevad Miki-Hiir ja Muumi. Sagedasti mainiti tänava tegevuse lõpetanud MM-i. Üsna mitu vastajat on ka Tähekesed, Kroonika, Nädala ning Pere ja Kodu lugejad. Paar talongisaatjat loeb Dumbot, Seltskonda ja venekeelset Cool Girli.

Lugema õpiti enamasti 6 - 7aastaselt, kuid leidis üks laps, kes lugemise raamatuid juba nelja-aastaselt, kuna aga teine vastaja tunnistas, et õppis lugema 13aastasena. (Triibu-Liine oletab, et see noor inimene ei lugenud lihtsalt talongi teksti korralikult läbi.)

LOEME AGA EDASI! Häid raamatuid on maailm täis, ja kõigile on LUGEMINE LUBATUD!

STENI AUHINNAD

Sten Roosi
muinasjutuvõistluse
seekordsed võitjad
on selgunud!

- I auhinna võitis **LIISU KRASS** Pärnu Ülejõe gümnaasiumist.
- II preemia vääriliseks tunnistati **ERIK JAANISO** Tartu Tamme gümnaasiumist.
- III koha saavutas **URMAS LÜÜS** Haapsalu gümnaasiumist.
- Eriauhinnad said **TEELE KAUGESALU** Puurmani keskkoolist, **KAISA VENT** Nõo põhikoolist, **AVE HABAKUK** Tallinna Vanalinna Hariduskolleegeiumist, **ALLAR JOANDI** Suure-Jaani gümnaasiumist ja **GUIDO ZIMMERMANN** Patküla põhikoolist.
- Ergutusahindade võitjad on **MARJE RAUD** Haanja-Ruusmäe põhikoolist, **TIINA SÖÖT** Tartu Tamme gümnaasiumist, **MARTIN TOOMING** Tartu Kivilinna gümnaasiumist, **MARGUS KOIDUSTE** Märjamaa gümnaasiumist ja **LAURA VEIBER** Kalmetu põhikoolist.
- Läänemaa Lastekaitse Ühingu auhinna sai **HEDI PARKALA** Noarootsi koolist.
- IBBY auhind määrati **INDREK ERISMÄELE** Koonga põhikoolist.
- Kirjastuse Steamark auhinna võitis **RENE TIGANE** Haanja-Ruusmäe põhikoolist.
- Kriminaalhooldusauhinna sai **CAROLINA SAAGE** Tartu Tamme gümnaasiumist.
- Eesti Lastekirjanduse Teabekeskus autasustas **KARL-GUSTAV MUTSOT** Tartu Descates'i lütseumist ja Nukitsa eriauhinna sai **TANEL LAAS** Tartu Tamme gümnaasiumist.
- Külalisauhinna võitis Tartu Ülikooli tudeng **AILI ILISON**.
- Hea Lapse pisipõnni-auhinna võitis **LAURA LOBJAKAS** Vatla põhikoolist, poisiauhinna sai **TIIT KALLAVUS** Tartu Tamme gümnaasiumist ja tüdrukuauhind läks Tartu Kivilinna gümnaasiumi õpilasele **MARI METSALE**.

- **TRIIBU-LIINE** märkis rahuldusega, et tal on kirjanduslikke sugulasi.
- Lapsuri arvates näitas Mari tegelaste nimede valimisel üles erakordselt head maitset.

Triinu-Liine seiklused

Ühe suure ja paksu metsa serval oli üks talu. Seal elas kena pere. Peres oli väike tüdruk Triinu-Liine, tal oli õde Triinu-Liise, neil oli ema Triinu-Tiina ja isa Juhan-Johannes. Neil olid küll väga uhked nimed, aga nad ei olnud õnnelikud, sest elasid nii suure ja paksu metsa ääres päris üksi. Inimesi juhtus sinna kanti väga harva.

Ühel kuumal suvepäeval läks Triinu-Liine metsa marjule. Ta oli juba väga palju mustikaid leidnud. Ühe suure kivi juures kasvas eriti palju marju. Tüdruk astus kivi peale ja hakkas mustikaid noppima. Ta hakkas parajasti üht eriti suurt mustikat võtma, kui äkki hüppas puude vahelt välja nõid. Nõid hakkas pahandama, et mida tüdruk tema mustikametsas teeb ning viis Triinu-Liine oma hütti. Seal sidus ta lapse tooli külge kinni ja pani talle tropi suu ette. Kuna nõial oli lähenemas 800. sünnipäev, siis hakkas ta oma suures mustas pajas mingitest imelikest asjadest suppi kokku keetma ning unustas tüdruku hoopiski ära.

Väikeses metsatalus hakkasid kodused juba muretsema, et kuhu küll Triinu-Liine nii kauaks jääb. Lõpuks läks isa Juhan-Johannes metsa teda otsima. Kui isa päris tükk aega oli kõndinud, märkas ta üht isevärki osmikut. Ta arvas alguses, et Triinu-Liine oli endale õõbimiseks onni ehitanud. Isa mõtles, et tüdruk ei julgenud pimedas üksi koduteed otsima hakata. Juhan-Johannes astus onni sisse ja leidis Triinu-Liine toolil nutmas. Isa hakkas teda kärmesti lahti siduma. Parajasti tuli aga köögist kuri nõid, kes oli käinud oma suppi segamas. Isa lükkas nõia kööki tagasi ning nihutas kägiseva ja loggiseva laua ukse ette. Kiiresti põgenesid isa ja tütar nõia majast. Kui nad olid ohutusse kaugusse jõudnud, näitas Triinu-Liine isale üht purki, mille ta nõiarohtude riulilt kaasa oli võtnud. Isa Juhan-Johannes oli pisut pahane ja raputas purgi sisu metsa alla maha. Korraga sai suurest, paksust ja süngest metsast ilus küla, kus oli palju talusid – Triinu-Liine pere talu nende seas. Tüdruk ja isa rutatasid koju. Trepil ootasid neid naeratavate nägudega õde Triinu-Liise ja ema Triinu-Tiina.

Sellest ajast peale elasid nad õnnelikult oma ilusas külakeses. Külale pandi aga nimeks Nõiametsa. Nimi meenutas neile nõida, kes põgenes häbistatult kaugete metsade ja mägede taha, et tähistada üksinduses oma 800. sünnipäeva.

Mari Mets Tartu Kivilinna gümnaasiumi 3. klassist

STEN ROOSI VÕISTLUSELT
"HEA LAPSE" POISIAUHIND

KILPKONN JA MEHAANIK

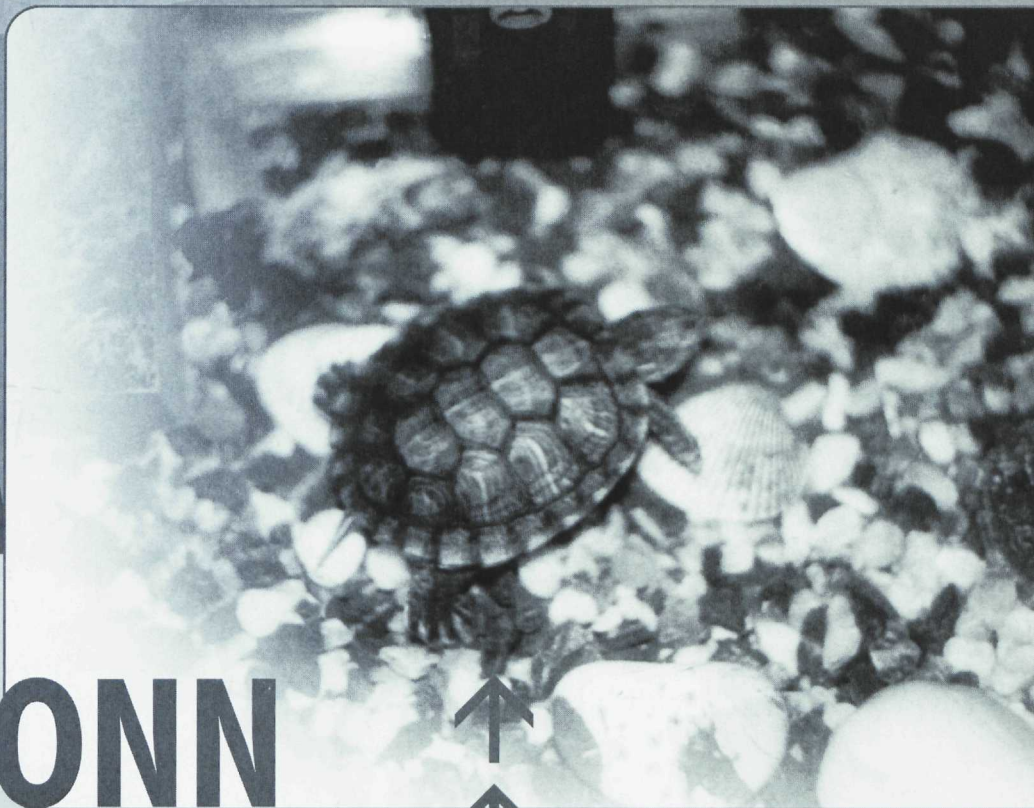
Kord elanud maailma kiireim kilpkonn, kelle nimi oli Jossu. Jossul oli kaks murepiiska – üks oli see, et ta ei näinud hästi ja kaotas tihti kiiretes kurvides kontrolli oma kilbi üle. Teine murepiisk oli see, et kui ta kontrolli kaotanud kilp bambusesse purjetas, ei olnud tal mehaanikut, kes kilbi uuesti kokku oleks klopsinud.

Niiviisi kihutas murepiiskadega Jossu, kuni kohtas ühte siili, kes oli maailma kiireim mehaanik. Siili kutsuti Silluks, kuna ta paistis sileda siili moodi. Jossu ja Sillu nägid teineteises võistlejaid ja tahtsid ühte head võistlust korraldada, et vaadata, kumb on omal alal parim. Võistlejaid tuli igalt poolt, Sillule ei saanud keegi vastu masinate parandamises ja Jossule ei osanud keegi küllalt tugevat vastupanu osutada kihutamises. Üks probleem

oli veel ja oli ühe Jossu keni sarkre'siti aäre ndgen'ine er' onid' l'ud küllalt hea. Aga Jossu ja Sillu said hakkama ka ilma silmanägemiseta, kuna Sillu oli hea mehaanik ning peale iga matsu klopsis ta Jossu kilbi uuesti kokku. Sai niiviisi elatud juba tükk aega, kui sõbrad kohtasid silmaarsti, kes kontrollis Jossu nägemist ja tõi poest prillid, mis aitasid head silmanägemist väga heaks teha.

Ja kui Jossu ja Sillu veel surnud ei ole, elavad ja võistlevad nad tänapäevalgi. NB! Koostöö on pool võitu, sõbrad on parimad!

Tiit Kallavus Tartu Tamme gümnaasiumist

TERE!

Kirjutan teile
oma kilpkonnast.

NIMI: Charlie Chaplin

HÜÜDNIMI: Tšerep

TÕUG: ameerika mageveeline

VANUS: 3 a.

VÄRVUS: pruun

LEMMIKTOIT: sööt "Sera ratty!"

EI MEELDI: minu koer

PLUSS: ta on väga vaashoitud

MIINUS: ei oska rääkida.

Aleksandr Krolov Narvast

HEI, HEA LAPS!

Saadan Teile mõned fänniklubide aadressid, võib-olla tunneb keegi nende vastu huvi. Ja ühtlasi ütlen, et ANNAN TEAVET ükskõik millise kuulsuse kohta, laulusõnu jms. Mulle võib kirjutada aadressil Sandra Vungi, Veelikse, Viljandi mk. 69304 või skuks.vunks@mail.ee

...

BACKSTREET BOYS FAN CLUB, P.O. BOX 618203, Orlando, Flo 32861, USA

...

ACE OF BASE FAN CLUB, Tjärhousgatan 10, 5-1121 Stockholm, Sweden.

...

CELINE DION FAN CLUB, C.P.150 Terreborne, Quebec J6W3L5, Canada.

...

THE ROBBIE WILLIAMS FAN CLUB, P.O. BOX 799, London EC2A3HE, UK.

...

THE METALLICA FAN CLUB APPLICATION, P.O. BOX 18327, Knoxville, TN 37928, USA.

...

MARIAH CAREY FAN CLUB, P.O. BOX 679, Branford, CT 06405, USA.

...

JEAN CLAUDE VAN DAMME, C/O ICM, 8899 Beverly Blvd Los Angeles, CA 90048, USA.

...

IRON MAIDENist saab teada internetaadressil: www.ironmaiden.co.uk/maiden

...

RED HOT CHILLI PEPPERSist aadressil www.wbr.com/chillipeppers

...

MADONNA sõpradele: www.wbr.com/madonna.

Saadan Teile lühiankeedi paljude lemmiku N'SYNCi kohta!

1. nimi, 2. sünnipäev, 3. välimus, 4. pikkus, 5. kaal.

1. JAMES LANSTEN BASS (Lance)
2. 2. V 1979
3. Heledad juuksed, rohekad silmad
4. 178 cm
5. 75 kg.

1. JOSEPH ANTHONY FATANE (Joey)
2. 8. I 1977
3. Pruunid silmad ja juuksed
4. 183 cm
5. 88 kg

1. JOSHUA SCOTT CHAZER (JS)
2. 8. VIII 1976
3. heledad juuksed, sinised silmad
4. 181 cm
5. 75 kg

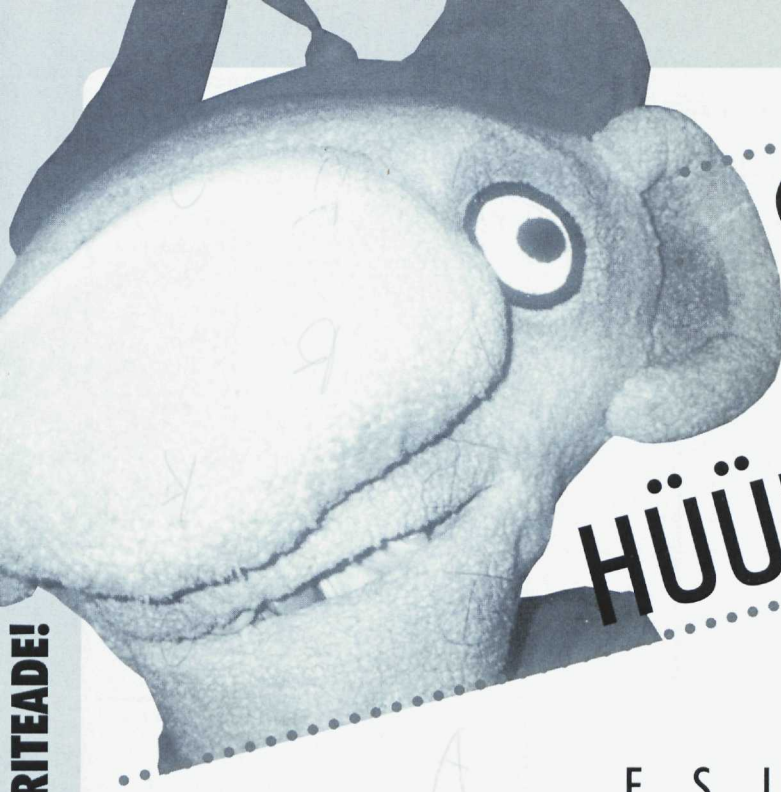
1. JUSTIN RANDALL TIMBERLAKE (Justin)
2. 31. I 1981
3. Heledad juuksed
4. 181 cm
5. 75 kg

1. CHRISTOPHER ALAN KIRKPATRICK (Chris)
2. 17. X 1971
3. Pruunid juuksed ja silmad
4. 175 cm
5. 75 kg.

TRIBU-LIINE ÕHKAMINE:

Küll on ikka raske pop-poiss olla: muudkui pannakse sind kaalule ja mõõdetakse pikkust... Kui mina bändi teen, siis panen kaalule minnes triikmasina taskusse, vaat siis!

SUURELE RAAMATUAASTA HÜÜMÄRGIPEOLE!

KOHAL PALJU PARIMAIID
LASTEKIRJANIKKE!

E S I N E V A D

INES, TANEL PADAR, HANNA PRUULI,
TANEL JA OLAV EHALA NING KIIGELALUKUUIK,
TALLINNA KAUNITE KUNSTIDE KOOLI
NOORED LAULJAD-TANTSIJAD

24. aprillil
kell 15. 00
kõik SAKALA
KESKUSESSE

18. aprill - 18.mai – MUINSUSKAITSEKUU

Tähelepanu, osavkäpad, teravsilmad, jutupaunikud ja mõttehiiglased!

Nüüd algab suur **MUINAS-
JULLE VÕISTLUS!**

Muinas-julled on teatavasti seda sorti inimesed, keda huvitab nii eilne, tänane kui homme päev, ning võistlusele oodatakse jutte, luuletusi, joonistusi, graafikat, kollaaže ja muid kleepe- ning lõiketöid, milles kajastuks teie nägemus

- vanalinnast, mõnest muinsuskaitseobjektist või arhitektuuripärlist aastal 2222;
- tuleviku linnapildist;
- sellest, mida 200 aasta pärast võiks pidada muinsuseks;
- täna loodavatest tulevikuväärtustest ja teie soovitudest praegustele arhitektidele ja linnaisadele.

Oleks vahva, kui lisaksite oma kirjatükkidele ka foto(d) kirjeldatavatest objektidest.

Töid hinnatakse kolmes vanuseastmes:

- Noorem aste (1. - 2. klass)
- Keskmine aste (3. - 4. klass)
- Vanem aste (5. - 9. klass)

Tööd palutakse saata või tuua hiljemalt 10. maiks 2001 kas Balthasar Russowi Ühingule (10123 Tallinn, Pühavaimu 4) või Eesti Muinsuskaitse Seltsi (10505 Tallinn, Pikk 46).

Parimatele on auhindadeks väärtuslikud raamatud ja ekskursioon Pika Hermannini torni tippu. Võitjad kuulutatakse välja 18. mail, muinsuskaitsekuu lõpupäeval.

Koolimullid

Tere!

Panen kirja, missugune õnnekivi on igähe sünnikuus!

Jaanuar – granaat
Veebruar – ametüst
Märts – akvamariin
Aprill – teemant
Mai – smaragd
Juuni – pärl
Juuli – rubiin
August – aleksandriit
September – safiir
Oktoober – väärisopaal
November – topaas
Detsember – türkiis

Katu Tallinnast

Tere! Mina olen Kaia Grete Tallinnast ja ma saadan teile sedeli, mida iga päev tuleks teha.

Esmaspäeval – vara ärgata
Teisipäeval – palju magada
Kolmapäeval – palju süüa
Neljapäeval – mõelda
Reedel – lõbutseda
Laupäeval – kohtuda sõpradega
Pühapäeval – puhata

Saadan teile kaks koolimullija ühe juuste, teise raha kohta..

Anneli Orgusaar Tallinnast

Juuksed

Pruunid – meelitavad
Mustad – võluvad
Kollased – on tormakad
Punased – jätavad
Valged (poisil) – vihkavad
Valged (tüdrukul) – armastavad
Hallid (poisil) – armastavad
Hallid (tüdrukul) – vihkavad

TRIIBU-LIINE mõtisklus:
Ja-ja, hallpead austa, kulupead kummarda... Siit võiks ehk ka järeldada, et kui poisil pea murest halliks läinud, siis pälvib ta linalakast tüdruku armastuse!

Müntide leidmise tähendus

5 senti – armud kellesegi
10 senti – tekib uus tutvus
20 senti – sind vihatakse
50 senti – sind ootab õnn
1kroonine metallraha – saad rikkaks.

Kui see on sinu teha, siis ära otsi 20sendiseid, viiene on palju parem! Aga vaat kui leiad ühekroonise, siis oled lausa õnneseen!

TRIIBU-LIINE märkus: Nonoh, aga mis siis saab, kui leian korraka 4 viiesendist? Kas armun järjest neli korda või annab summa kogemata kombel kokku vihkamise? Vaja järele proovida...

Tere, Hea Laps!

Saadan Teile natuke koolimulle.

Svea Puura Antslast

Lillede tähendus

Ülane – võtke mu armastus vastu
Pojeng – mu süda kuulub teile
Kastan – saadan koju
Aster – truudus

Sinilill – sinu armastus teeb mind õnnelikuks
Meelespea – kirjutatan
Nartsiss – kas armastad?
Liilia – vihkan
Floks – abiellume
Tulp – soovin suudelda
Nelk – meeldid mulle

Rooside värv

Punane – armastus
Roosa – tuli ja hing
Kollane – alandlikkus
Valge – suudlus
Must – truudus.

Värvide tähendus

Punane – armastus
Roosa – sõprus
Kollane – vihkamine
Valge – süütus
Must – lein
Roheline – lootus
Sinine – truudus
Lilla – liiderlikkus

Silmad

Pruunid – petavad
Sinised – jätavad
Rohelised – igatsevad
Mustad – võluvad
Hallid – armastavad

Salmik, salmik, vaata ette!

**Elina Kann Tallinnast saatis
meile järgmised
salmikväärsid:**

***

Ära ole kõrkjas, uhke pilliroog,
mille maha murrab tuulehoog!

***

Elu on selleks küllalt pikk,
et olla kordki õnnelik!

***

Just praegu õrn sa oled veel
ja ära riku seda tuleviku teel.

**Helerin Väronen Kanepist
leidis oma ema salmikust
tõelise varalaeka!
Vaadake ja imestage!**

***

Kui sul paistvad õnnetähed
igal pool, kus kõnnid, lähed,
ära usu õnne sa –
õnn on kiire kaduma!

***

Noorus on nagu õilmitsev
ja painduv kastehein,
mis kiirelt luitub
sügistuule puudutusel.

***

Arm tahab päiksepaistet
ja kaunist kevadet.
Arm ihkab lilli ja ilu
ja puhtaid südameid.

***

Kaunid õrnad õhtutuuled
suudelgu sind salaja,
kuni ükskord minu huuled
suudlevad sind armuga.

***

Usu koera, kes ulub,
mitte poissi, kes nutab.

***

Elu võib sult röövida
nooruse, kallima, armastuse,
kuid mida ta võtta ei saa,
on armastus.

***

Õrnalt õitsegu su süda,
murest vaba olgu rind,
ära iial põlga seda,
kes kord armastanud sind.

***

Tähtis pole iludus,
vaid pildil seisev mälestus.

***

See on loll, kes vabadust ei leia!

***

Pole ilusamat kui lootus,
kaunimat kui saatus!

***

Pea püsti, hambad risti,
siis saad elus läbi hästi!

***

On olemas ainult üks tõeline
väärtus:
inimene
ja inimese sõprus!

***

Ole see, kellena soovid näha teist!

***

Lahkus kõigile,
sõprus mõnele,
armastus ainult ühele!

***

Sule suu ja kaitse käed,
kui mõnd ilusat poissi näed!

***

Noori poisse uskuda
On kui soola külvata.
Sool ei iial idane,
poisid tõtt ei kõnele!

***

Kõik kaob... Ununeb naer ja nutt
ning õnnelikest nooruspäevist
vaid räägib muinasjutt.

***

Luba, et olen väikeseks
täheks sinu mälestuste taevas!

***

Kõik tuuled, mis puhuvad,
ei soojenda,
kõik huuled, mis suudlevad,
ei armasta!

***

Armastus röövib rahu,
kirglik pilk südame!

***

Tütarlaps mäletab kogu elu,
kes teda esimesena suudles.
Poiss ei mäleta sedagi,
keda ta viimasena suudles.

***

Enne võib leida sarvedega kassi
kui õige poisil!

***

Vaata üles taeva,
kui selge on see kuu!
Nii minu süda sulle
on armastuses truul!

***

Elus kohtutakse paljudega,
kuid mälestused säilivad
üksikuist.

***

Abielu on kui orel,
orel mitme klahviga.
Mees see mängib klahviga,
naine tuuletallaja.

***

Tütarlaps sarnaneb sellepärast
konnale,
et mõlemad kardavad kurge.

***

Noorus on õnnelik,
sest tal on tulevik!

TERVISLIKU LÕUNA TALDRIKUREGEL

- Täida ½ taldrikust toorsalatite ja hautatud või keedetud juurviliadega!
- ¼ taldrikust võtku enda alla kartulid, riis või nuudlid!
- ¼ kuulgu liha- või kalaroadel!
- Lõuna juurde kuulub ka piimakaas, paar leivaviilu ja tripsuke võid või margariini.
- Magustoitudele eelistada marju ja puuvilju!

KEELE VIIB ALLA!

Hea Säber!

Saada Sinagi

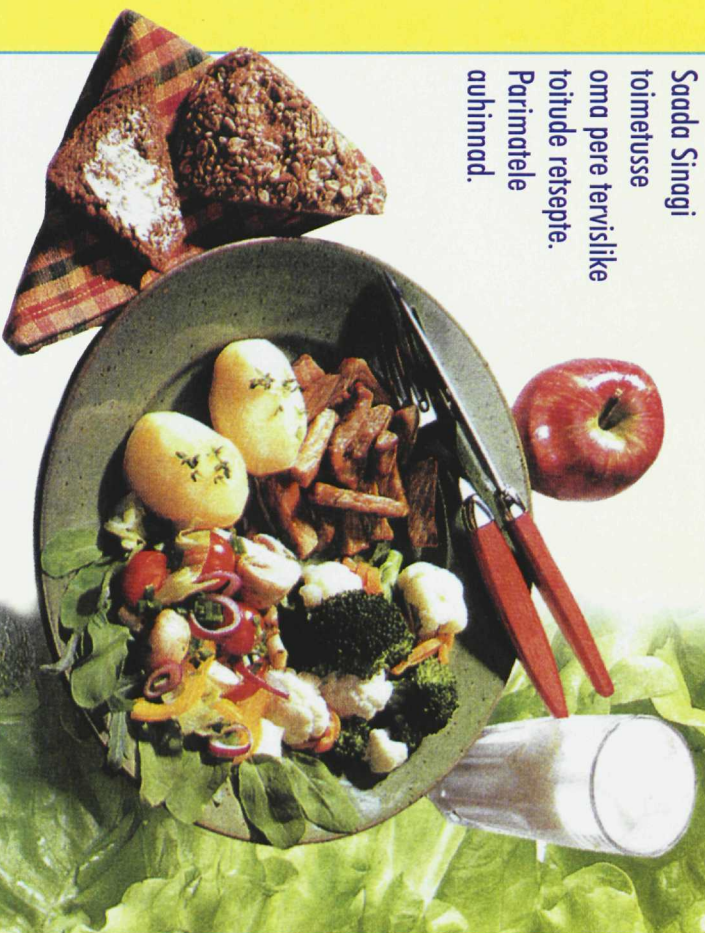
toimetusse

oma pere tervislike

toitude retsepte.

Parimatele

auhinnad.

TRIBU-LINE

südamlik kokaraamat

Hea Laps MTÜ, aprill 2001

SÕO TERVISEKS!

Vanasõna ütleb: "Kelle jalg tatsub, selle suu matsub!" Tegelikult hakkab inim lapse suu matsuma tükk aega enne jalgade tatsumist – vanarahva tarkus kinnitab aga hoopis seda, et nii keha kui mõtte liikumiseks vajame kõik toitu.

Igas peres on omad lemmikroad ja igal lapselgi oma maitse. Kui keegi kinnitab, et tema esivanemad on alati hästi rasvast või soolast toitu söönud ja siiski väga vanaks elanud, siis jättab ta märkimata ühe väikese olulise asja: nimelt liikusid meie vanaisad-vanaemad pidevalt värskes õhus – põldudel ja heinamaadel – ning tegid rasket füüsilist tööd, milleks kulus palju enam energiat kui kaasagsete tööde tegemiseks.

On tore, kui Sinagi püüad võimalikult palju õues viibida ja sportides või mängides end vormis hoida – sellega rõõmustad muuseas ka oma südant. Süda vajab tegutsemiseks hapnikku, ning tal on palju kergem töötada ja terveks jääda, kui Sa pole mingi raske rasvarull.

Triibu-Liine kokaraamat annab Sulle nõu tervislike ja südamesõbralike toitude valmistamiseks.

Kaanepeildil kujutatud toiduliud pole kirev ainult ilu pärast: kõigist porgan-dite vahele jäävatest lõikudest peaksid iga päev midagi põske pistmiseks väl- ja valima. Organism vajab nii piima- kui teraviljatooteid, nii puu- kui juurvilja, nii liha kui kala. Toitude valmistamisel on targem kasutada võimalikult vähe rasva ning kõvadele, küllastatud rasvhappeid sisaldavatele rasvainetele (sea-rasv, pekk, või, küpsetusmargariinid) tasuks eelistada pehmeid, küllastamata rasvhapetega taimeõlisid ja margariini. Kuna soola kasutamine tõstab vere-rõhku, siis ei maksa toite üle soolata. Üpris rumalasti käitub sööja, kes enne prae maitsmist raputab sellele igaks juhuks ohtrasti soola ja enne mannapudru proovimist tühjendab selle peale suhkruতোসি.

Küll on hea, et Sina nii ei tee!

Hea Laps tänab nõu ja abi eest
Eesti Südameliitu
Ja Suomen Sydänliitto ry-d

HAIGEKASSA
Finantseeritud
ravikindlustuse rahadest

PUUVILJATORT "PILK PARADIISI!"

Maiusroa valmistamiseks võid kasutada mitmesuguseid marju ja puuvilju – mida kirevam pilt, seda uhkem tort.

- 2 kl maasikaid, vaarikaid, sõstraid vm. marju
- 150 g viinamarju (nii tumedaid kui heledaid)
- 1 purk ananassiükke (rattaid on raske jagades lõigata)
- banaani
- 1 õun

Tarretiseks

- 4 - 5 kl õunamahla
- 19 želatiinilehte

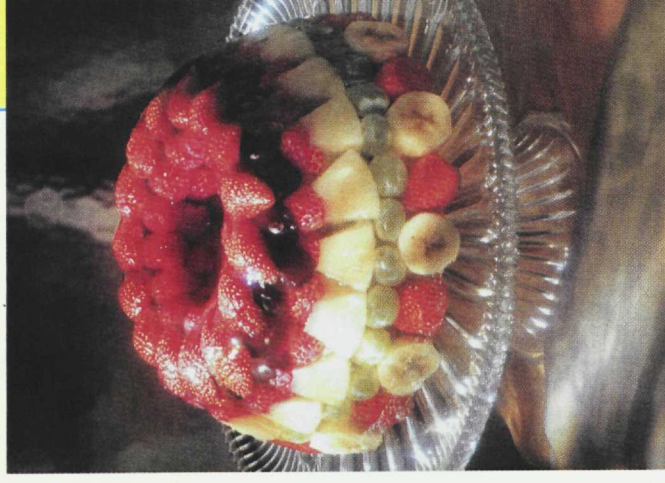
Laota marjad kena tordivormi põhja. Aseta marjadele kihiti puuviljad, mille oled eelnevalt koorinud ja ilusasti tükeldanud.

Leota želatiinilehti 5 minutit külmas vees. Kuumuta veerand õunamahlast keemiseni ja sega kuumaha mahla hulka želatiinilehed, millest oled eelnevalt liigse vee välja pigistanud. Vala želatiinisegu peenikese nirena ülejäädunud mahla hulka ja sega kõik korralikult läbi, et tarretis saaks ühtlane. Kalla mahla- ja želatiinisegu ettevaatlikult tordivormi marjade ja puuviljade vahele. Püüa loodud marjamustrit mitte segi ajada.

Hoia tarretisetorti vähemalt 4 tundi külmpäis. Kui tarretis on valmis, siis kasta vorm hästi kähku korra kuuva vette – nii saad segu kindlamalt ühes tükis kätte. Kuumuta tarretis vaagnale ja kaunistu puuviljadega ning marjadesga. Mmmm...

Lühendid:

- tl – teelusikas
- sl – supilusikas
- kl – klaas
- l – liiter
- g – gramm
- kg – kilogramm

MAGUS MUNA-MARJAKORV (KUIELE MARJUISELE)

Korv:

- 4 munavalget (need peavad olema hästi värsked!)
- 200 g suhkrut
- 1 tl vanillisuhrut
- 1 tl kartulijahu
- 1 tl äädikat

Täidiseks

- puuvilju, marju, jogurtiäätist

Veel

- küpsetuspaberit
- aega ja kannatust

Löö munavalged hästi tugevaks vahuks. Sega kuivained omavahel ja lisa segu ettevaatlikult munavalgevahule. Viimasena lisa äädikas. Aseta segu küpsetuspaberile ja tee veidike skulptoritööd: vormi saadud beseetaignast supitaldriku või kausikese kujuline alus. Küpseta seda 125 kraadi juures praehiatus 2 tundi. Jahtunult asetä saadud söödav korvike vaagnale ja täida see marjade, puuviljade ja/või äätisega.

VÄIKESE VÄGILASE ÕUNAD (4 SANGARILE)

- 4 õuna
- 3/4 kl vett
- 25 g taimemargarini
- 3/4 kl kaerahelbeid
- 2 sl suhkrut
- 1 tl kaneeli
- 1 sl purustatud mandleid või päkkleid

Eemalda õuntel südamed. Loo õunad küpsetusvormi, mille põhja on valatud veidike vett. Sulata margariin, lisa sellele kaerahelbed, suhkur, kaneel ja päkklevõi mandlipuru. Kalla segu õuntel ja küpseta 200 kraadi juures umbes 15 minutit. Kui soovid veel midagi enamata, siis kasuta toidu juurde Milla Vanilla kastet.

HOMMIKEINED

AADAMA JA EEVA PARADIISIPUDER

Mõnusa hommikupudru kahele võid teha kaerahelvestest ja müslist.

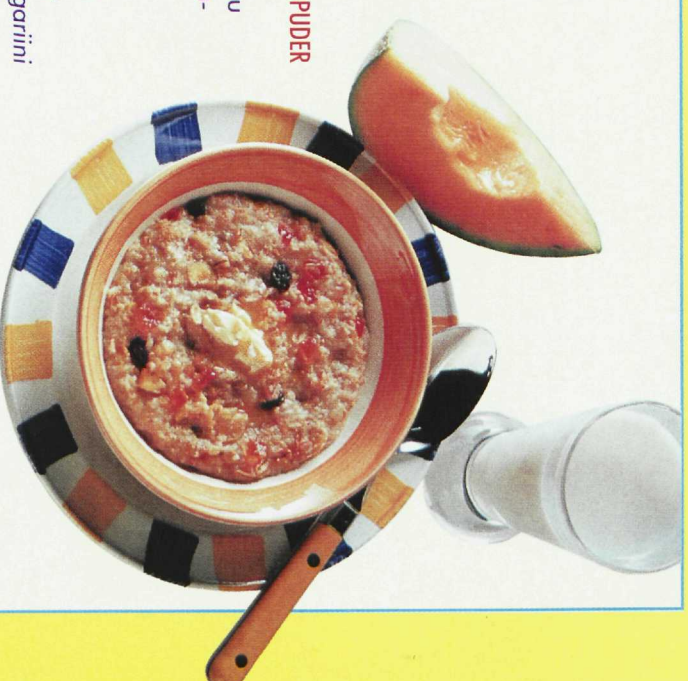
- 3 klaasi vett
- 100 g kaerahelbeid
- 150 g puuviljamüsli
- 1 supilusikatäis margariini

Aja vesi kastrulis keema, lisa kaerahelbed ja müsli. Sega, kuni puder hakkab paksemaks muutuma, siis kata kastrul kaanega ja lase pudrul nõrgal tulel 5-10 minutit haududa. Suhkru asemel, nagu ehk tähele panid, muudavad toidu magusamaks hoopis müslipuuviljad, ning kui pudrutaldriku rikastad pisikese taimemargariniisilmaga ja rüüpad kõrvale klaasiäie lahjemat piima või keefirit, siis võid olla kindel, et Su ilus figuur jääb püsima.

ANNA MANNA PEEN PUDER (NELJALE KAUNITARILE)

- 1 1/2 klaasi vett
- 3 1/2 klaasi rasvata piima
- 150 g mannat
- 100 g kuivatatud aprikoose või muid puuvilju

Kalla kastrulisse kõigepealt vesi ja aja see keema. Pusta manna keevasse vette ja lase veidi aega keeda. Siis lisa piim ja aprikoosid. Vähenda pliidi-kuumust ja lase pudrul (aeg-ajalt segades) 15 - 20 minutit haududa. Ara ahnitse, jätä teistele ka natuke!

VÕILEVAFÄNNIDELE!

Hommikune (või ka söögiaegade vaheline) võileib ei pea tingimata kandma pekiat singimütsi või rasvast juustukatet. Proovi vahelduseks võileiva alustena kasutada õhukest kuivik- ehk näkileiva lehekesei.

JÄNESE JA HUNDI LEPPIMISLEIVAKE

- Ühe võileiva tegemiseks vajad
- 2 näkileivaviilukest
- 2 noaatsatäit taimemargariini
- 2 õhukest (pekita) singiviilu
- 0,5 porgandit

Puhasta porgand ja riivi see jämeda riiviga laastukesteks. Määri mõlemale leivaviilule võid, kata alumine singiviiluga ning puista sellele porgandilaastukesi, seejärel pane laastudele teine singiviil ja kata see leivaviiluga (nii, et määritud pool jääb vastu sinki). Kui võileib söödud, aja kõrvad kikki ja tee paar jooksutiiru – Sinus on nüüd nii jänese väledus ja hundi jõud!

KAHE AHVI SÕPRUSLEIVAD

- 2 röstleivaviilu
- 10 g taimemargariini
- 1 banaan, mõned viinamarjad,
- 2 viirsikut või aprikoosi

Rösti leivaviilud, määri neile kohe margariini. Kata leivaviiludele banaani- ja viirsiku- lõikude ja poolitatud viinamarjadega. See võileib, mis saab uhkem, anna sõbrale. M-m-mõnus!

APRIKOOSIROOSID KÜMNELE

Ka see maius ei kuulu just igapäevaste hulka. Aga milleks pugida sünnipäevadel rasvast kreemitoriti, kui on leiutatud ilmatu hulk maiuspalasid, millest su võõkoht ei saa mitte aimugi!

Aprikoosirooside valmistamiseks vajad koogipõhjakaks

- 1½ kl lahjat piima
  - 25 g pärm
  - 100 g suhkrut
  - 1 muna
  - 3 kl nisujahu
  - ½ kl taimeõli
  - 1 tl kardemoni
- Täidis:
- 2 pakki kohupiima
  - 100 g suhkrut
  - 2 sl sidrunimahla
  - 2 tl riivitud sidrunikoort
  - 2 sl maisitärklis
  - 2 purki aprikoosikonservi (425 g)
  - ¼ kl rosinaid

Lahusta pärm leiges piimas. Lisa piima-pärmisegule suhkur, muna ja pool jahukogusest. Klopi kõik korralikult läbi, seejärel lisa õli, kardemon ja ülejäänud jahu. Sõtku tainast seni, kuni see ei kleepu enam käte külge. Kata taiganõu puhta rätiga ja lase soojas kohas pool tundi kerkida.

Seni valmistada täidis. Sega kohupiima hulka suhkur, sidrunikoor ja -mahl ning maisitärklis.

Rulli kerkinud taigen jahusel laual koogivormi põhjast õige veidi suuremaks kettaks ja aseta see umbes 30 cm läbimõõduga vormi. Kata põhi kohupiimatäidisega ja aseta sellele terved, vedelikust nõrutatud aprikoosid. Aprikooside vahele pane kaunistuseks rosinaid. Küpseta praehiuj alumises osas 200 kraadi juures umbes pool tundi.

Süües ole ettevaatlik, et keelt alla ei neela.

MAASIKAKUKERPALL (KAHEKSALE)

- 1/2 l värskeid või külmutatud maasikaid
- 1/2 l värskeid või külmutatud rabarbereid
- 100 g suhkrut

Katteks

- 75 g taimemargarini
- 100 g suhkrut
- 150 g nisujahu
- 75 g grahamijahu
- 75 g purustatud mandleid või pähkleid
- 2 tl vanillisuhkrut

Laota marjad ja rabarberitükid küpsetusvormi, puista neile suhkrut. (Külmutatud marjad tuleb enne üles sulatada.) Küpseta 225 kraadise kuumusega praedehjus 5 minutit, kuni rabarberid on pehmeks muutunud, ja võta siis vorm ahjust välja. Sega kattained margariiniga. Saadud taigen puista purutükikestena maasikarabarberisegule, pane vorm tagasi ahju ja küpseta seda seal veel umbes 20 minutit.

MILLA VANILLA MAHE KOOGIKASTE

Vanillikaste sobib pallude lusikaga söödavate kookide juurde, kuid ka maasikakukerpallile annab ta maitsemõnu juurde. Seekord pakume küllalistele sellist vanillikastet, mis on küll keele peal mõnus, kuid paksuks ei tee.

- 1/2 l lahjat piima
- 1 muna
- 1 sl suhkrut
- 1/2 sl kartulijahu
- 2 tl vanillisuhkrut
- veidi peenestatud kardemoni

Sega kastrulis piim, suhkur, muna ja kartulijahu. (Hea oleks, kui kasutaksid teflonpõhiga nõu, mis ei lase piimil põhja korbeda.) Kuumuta segu puulusika või -kahnliga segades, kuni kaste muutub paksemaks. NBI! Keema ei maksa kastet lastel! Aseta kastrul külma vette jahtuma ning sega aeg-ajalt kastet, et see ühtlaseks jääks. Lisa vanillisuhkur ja soovi korral veidike ka kardemoni. Selline kaste muudab huvitavaks ka kuivavõitu, "hüppava" põhjaga kooigid, kuid teda võib pruukida ka koos marjade ja puuviljadega.

SUPPLEMA, SÕBRADI!

Suppkeetjaid võib jagada kahe leeri:

ühed on hästi pikaldased, klassikalise supi austajad, kes vaaritava poolteist tundi puljongit ja kaks tundi kapsasuppi; teised puistavad priuh-prauh supipaki sisu kastrulisse ja kümne minuti pärast on supp juba oma maise teekonna lõpetanud.

Meie aga keedame seekord sellise supi, et... iga meisterkakk läheb kadest roheliseks.

KULDSE KESKTÉE KALASUPP (NELJALE NÄLASELE)

- 150 g värsket (puhastatud) või külmutatud kala
- 4 klaasi vett
- 2 porgandit
- 1 kartul
- väike sibul
- tilli, sellerit
- 1 kala- või juurviliapuljongikuubik
- tsipake sidunipipart

Aia vesi kastrulis keema, lisa puljongikuubik. Puhasta juurviljad ja keeda neid kalapuljongis 15 - 20 minutit. (Kui soovid saada eriti elegantset suppi, võid pehmeks keenud juurviljad ajada läbi sõela või püreestada mikseris.) Lisa kalatükid ja keeda suppi veel 5 - 10 minutit. Lisa till, seller ja veidi sidrunipipart. Söömaaeg saab veel uhkem, kui kuumutatud kiiresti pannil veidi saiakuubikuid ja lisad need enne serveerimist supile.

KEVAD KÕHUS (KUIELE KÕHUKESELE)

- 50 g taimemargarini
- 5 sl. sepikejahu
- 1/2 l vett
- 1 köögiviljapuljongikuubik
- 3/4 klaasi lahjat piima
- (veidi valget pipart)
- 150 g pestud ja hakitud spinatit, hapuoblikaid või värskeid naadilehti

Sulata margariin kastrulis (ära lase kõrbemal!) ja lisa pidevalt segades jahu. Kuumuta seda paar minutit, seejärel lisa spinat, oblikad või naadid, kuumuta veel pisut ning kalla (ikka pidevalt segades) juurde vesi. Lisa puljongikuubik ja kõige lõpuks piim. NBI! Kui on tegemist külmutatud spinatiga, siis võid selle lisada kõige lõpuks.

KLUK-KLUKK KALKUNIRULL (KAHELE)

- 2 pannkooki
- 2 sl lahjat margariini
- 50 g rohelist salatit
- 2 lõiku kalkunisinki

Aeg-ajalt juhtub ime ja mõni pannkook ununeb kohe söömata. Et koogike (nagu muinasjutus) plehku ei pistaks, võiksid talle pisut majoneesi peale määrida ja seejärel kata majoneesikiht veidi peenemaks lõigatud rohelse salatilehe ning ribadeks tehtud kalkunisingiga. Võid rohelse salati asemel kasutada ka tomatit, kurki, paprikat või koguni riivitud porgandit.

ÜHE JALAGA LINNUD (NELJALE)

Kas tead, et vanarahvas kutsus seeni ühe jalaga lindudeks? Seeneid on maitsavad ega tõsta kaalu (kui neid muidugi pekiga pooleks ei praeta.) Söögiseeni tuleks kõigil tundma õppida - vähikudel tasuks neid siiski vaid poest osta. Maalastele, kes maast-madalast seenemetsas käima harjunud, on aga kindlasti tuttavad nii kuu-seriisikad kui kukeseenel, millest järgmist rooga valmistada.

- 1 liiter tooreid kukeseeni (soola-seeni kulub ca klaasitäis, ning neid tuleks eelnevalt leotada)
- 1 sibul
- 2 sl õli
- 1 1/2 sl sepikujahu
- 1 küüslauguküüneke või
- 1 tl küüslaugupulbrit
- veidi tilli
- 1 1/2 klaasi lahjat piima
- 1/2 tl musta pipart

Haki puhastatud seened peeneks, kuumuta neid koos peenestatud sibulaga veidi aega taimemõis. Riputa seentele jahu ning sega kõik pannil korralikult läbi. Lisa maitseained ja piim. Kata toit kaanega ja hauta (aeg-ajalt segades) 15 minutit. Toidu juurde võid pakkuda keedetud kartuleid, kuid see sobib ka lisandiks liha- või kalarooegade juurde.

Piduroaks on vaja

- 2 greipi
- 1 purk (420 g) viisikukonservi)
- 1 apelsin
- 1 kiivi
- 1 banaan
- 50 g värskeid või kompotikirsse

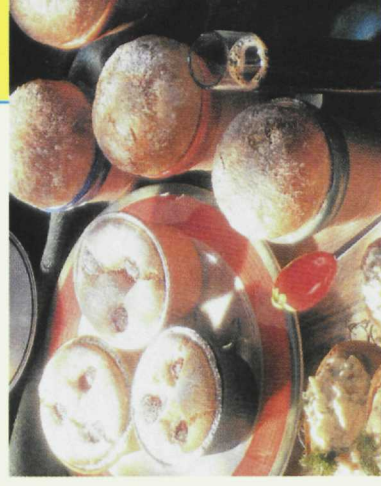
Glasuuriks

- 300 g viisikukompoti vedelikku
- 3 sl mett
- 6 želatiinilehte (a 1,5 g)

Lõika korralikult pestud greibid pooleks, uurista sisu välja ja haki peeneks. Tükelda ka apelsin, banaan, kompotivirsikud ja kiivi. Täida greibipooled kenasti tükeldataud puuviljadega, kirsid jätta terveks. Pane želatiinilehed umbes 5 minutiks külma vette likku. Kuumuta veidike kompotivedelikku ja sega selle hulka leotatud ning liigest veest kuivaks pigistatud želatiinilehed. Lahusta mesi soojas kompotivedelikus ja lisa sellele želatiinisegu. Kaunistage greibipoolikus olevad puuviljad õhukese glasuurikihtiga. (Kui želatiiniga jädamiseks pole aega ega lusti, siis saad kena glasuuri valmistada ka tarretisesuhkrust.) Et glasuur isüaratavalt läigiks, hoi- da magustoitu veidi aega külmkapis.

MÕNUSAD MARJAMUFFINID (12 TÜKKI)

- 2 muna
- 150 g suhkrut
- 100 g õli
- 2 klaasi nisujahu
- 1 tl küpsetuspulbrit (või 1/2 tl sidrunihapet ja 1/2 tl söögisoodat)
- 1 tl vanillisuhkrut
- 1 tl kardemoni
- 200 g värskeid või külmutatud marju

Vahusta munad suhkruga. Kui vaht on tugev, kalla õli peene nirena selle hulka. Segage jahu kausis vanillisuhkruga, küpsetuspulbri ja kardemoniga ning lisa kuivainete segu munavahule. Klopi segi ja kalla taigen paberist küpsetusvormidesse või suurtesse muffinivormidesse. Tõsta igasse vormi taigena peale veidi marju – need vajuvad ahjus kerkimise ajal kavalasti taignasse. Küpseta vormikesi 225 kraaaises praehjus 10–15 minutit. Jahtunudult puista muffinile tuhksuhkrut. Paku ikka sõbrale ka, ära kõiki üksi põske pista!

BANAANIMANNIA (NELLALE MAIASMOKALE)

- 4 banaani
- ½ sidrunit
- 1 tl kaneeli
- ½ tl ingverit

Kohe, kui oled banaani koorest vabastanud, piserda see üle sidrunimahla – see mõjub banaanile nagu päevitamistavastane kreem daamile: ta ei muutu tumedaks. Aseta banaanid ahjupannile ja riputa neile peale kaneeli ja ingverit. Küpseta 225 kraadises kuumnuses 15 - 20 minutit. Banaanimannia juurde sobivad suurepäraselt kodumaised marjad – olgu siis värskel või külmutatud kujul.

TRIIBU-LINE SOLLINE SABAKOOK (KAHEKSALE SÖBRALE JA SUGULASELE)

- 3 kl lahjat piima
- 1 muna
- 2 tl suhkrut
- ½ tl soola
- 1½ kl nisujahu
- 50 g taimedži
- 3 kl mustikamoosi

Sega kausis muna, piim, suhkur ja sool. Lisa jahu ning klopi segu ühtlaseks massiks. Määri (servadega) ahjuplaat (ca 30x25 suurune) taimedži või margariiniga ning tilguta veidi taimedži ka taignale, kui oled selle plaadile valanud. Tee taignale mustikamoosist triibud. Pane kook 250 kraadise kuumnusega praehju, küpseta seda ca 10 minutit. Siis vähenda kuumnust 200 kraadini ja lase koogil veel 20 minutit küpseda. Kui küpsis on veidi jahunud, siis lõika ta kenadeks tükkideks. Kooki võib süüa nii kuumalt kui külmalt.

PIDUPÄEVA POMPELNUUS (NELLALE POMPELNUUSIKULE)

Pompelemnusiks kutsutakse vahel greipi. Eks siis tublid greibisõbrad ole nime poolest pompelemnusikud! See magusroog ei ole igapäevane asi, sest enamjagu komponente on meile toodud kaugeilt ega ole just odavad – kuid mõne hästi piduliku sündmuse puhul kulub ta kindlasti marjaks ära.

ÕUNA-KALA KERGE PALA (NELLALE SÜDAMESÖBRALE)

- 200 g puhastatud suitsukala
- 1 keskmine õun
- 1 väike sibul
- ½ värsket kurki
- värsket tilli ja basiilikut

Kaste:

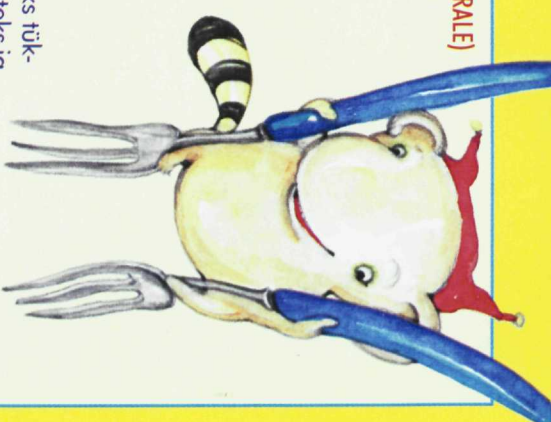
- 30 g heamaitset taimedži
- 1 sidruni mahl
- 1 tl suhkrut
- veidi peenestatud pipart

Haki suitsukala mitte just kõige pisemateks tükkideks. Õun ja kurk tee väikesteks kuubikuteks ja sibul haki hästi peeneks. Lisa salatisegule hakitud tilli ja basiilikut. Kruusis või kausikeses sega õi, sidrunimahl, suhkur ja piparkastmeks ja kalla salatile. See salat saab maitsavam, kui teda enne serveerimist veidi aega külmkapis hoida.

OLÜMPIARÕNGASTEGA VIKERKAREVÕILEIVAD (SEITSE VILJU)

- 1 suurem paprika
- Täidiseks
- 2 avokaadot
- 1 tomat
- 2 küüslauguküünt
- ½ sibulat
- 1 sidruni mahl
- 6 želatiinlehte
- veidi murulaiku või peterselli.

Pane želatiinlehed umbes 5 - 7 minutiks külma vette likku. Eemalda pooleks lõigatud avokaadodest kivid ja uurista sisu välja. Koori sibul. Peenesta nii sibul, tomat, avokaadosisu kui küüslauguküüned köögikombaini abil püreeks. Kuumuta sidrunimahla. Pigista želatiinlehtedest ülearune vesi välja ja lisa lehed kuumale sidrunimahla. Kui želatiinisegu on veidi jahunud, sega see täidise hulka. Eemalda paprika varrepoolne ots ning võta kaunast seemned välja. Täida paprikakaun köögiviljaseguga ja lase tal külmkapis 4 tundi tarretuda. Siis lõika täidetud kaun terava nooga kenadeks viiludeks ja kata sellega föststerleivaviilud.

Avokaadosegu asemel võid kasutada ka näiteks broileritüüpidist, ainult et kuna see ei sisalda želatiini, tuleb tüüdis panna juba rõngasteks lõigatud paprikaviilude keskele, ning süües peab muidugi olema ettevaatlik, et mitte "kanarinnaks" muutuda.

Kanatüüdiseks vajad

- 150 - 200 g küpsetatud broileriliha
- 1 väike purk purustatud ananasse (227 g)
- 1 riivitud pirn või õun
- ½ pakki lahjat hapukoort
- veidi karrit

Sega kõik ained omavahel ja lase segul enne serveerimist veidi külmkapis seista.

KOHUTAVALT KOSUTAV KOHUPIIMAMÄÄRE

Ja siin on veel üks väilevakate, mis pakatab jaksust, aga ei kogu pihapaksust.

- 200 g taimemargariini
- 100 kohupiima
- 100 g lahjat toorjuustu
- veidike murulauku või sibulapealseid
- (soovi korral tsipake musta pipart)

Lase margariinil veidi aega toatemperatuuril pehmeneda, siis sega see kausikese kohupiima, toorjuustu ja hakitud murulaugu või sibulapealsetega. Teravamate elamuste soovijad võivad lisada määrdele veidike pipart. Enne leivaviiludele määrimist hoia võiet paar tundi külmas.

TÕSISE JÄNKU UNISTUS (PORGANDIKOOK) 10 JÄNESE SUGULASELE JA SÕBRALE

- 225 g jahu
- 0,75 l piima
- 2 - 3 muna
- 150 g riivitud porgandeid
- 15 g hakitud murulauku või sibulalauku
- 75 g riivitud juustu
- 1 tl soola
- tsipake muskaatpähkripulbrit
- veidi rasvainet küpsetuspanni määrimiseks

Puista kuivained kaussi, lisa piim ja sega hoolikalt kõik läbi. Lisa munad, riivporgand ja murulauk. Klopi segu veel kord läbi ja kalla õliga määritud küpsetuspannile. Silu taignapind lusikaga ühtlaseks ja puista peale riivjuustu. Küpseta kooki praehjus algul 175 kraadises kuumuses (umbes 10 minutit), siis vähenda kuumust 150 kraadini ja lase koogil veel 25 - 30 minutit küpseda. Ahjust võttes tükelda kook ja paku seda (NB! mitte magusroana, vaid tõsise toiduna!) koos pohlamoosi ja rohelise salatiga.

PÄIKE TOMATIS (NELJALE PÄIKESELISELE LOOMUGA SÕOJALE)

- 4 tomatit
- 1 väike sibul
- 1 apelsin

Võta tomatitelt "mütsid maha", uurista sisu välja ja haki see peeneks. Peenesta ka sibul ja apelsin ning lisa tomatisisule. Täida tomatid saadud seguga ja kui soovid, kuumuta neid mikroahjus täisvõimsusel 2 minutit. Kuid ka kuumutamata kujul on seesugused tomatid ilusaks ja tervislikuks salativahelduseks sinu laual.

Edgar Valter

NAERU-USS

“Kes see siis niiviisi raamatut loeb!” pahandab õpetaja Jukuga. “Lehti keerad küll kogu aeg edasi, aga endal on silmad kinni!”

“Õpetaja, ma loen ju peast!” kiidab poiss.

Isa kiri Jukule, kes sõitis koolivaheajaks vanaema juurde:

“Armas Juku, suur tänu lühikese, kuid asjaliku kirja eest! Nagu palusid, saadan Sulle kakskümmend krooni jäätise ostmiseks, ainult et järgmine kord pea meeles, et 20 kirjutatakse ühe, mitte kolme nulliga!”

“Lapsed, kas keegi teab, missuguse leiutise läbi said inimesed õhku tõusta ja seal lennata?” küsib õpetaja.

Juku tõstab käe: “Õpetaja, mina tean!”

“No ütle siis teistele ka, Juku!”

“Selle leiutise nimi on dünamiit!”

Kooli on tulnud päästeteenistuse töötaja ning kõik õpilased kogunevad saali.

“Armsad õpilased!” teatab päästeteenistuse mees. “Nagu te ehk teate, juhtus hiljuti teie kooli ees asuval tiigil suur õnnetus: üks poiss, kes ei arvestanud sellega, et kevadine jää on rabe ja nõrk, läks tiigile uisutama ja oleks äärepealt uppunud. Õnneks juhtus tiigikaldal viibima teie kooli õpilane Juku, kes kiskus poisi ennastsalgavalt jää alt välja, tiris ta

kaldale, raputas kuivaks ning võttis poisil uisusaapad jalast. Räägi meile, Juku, kuidas sul tekkis mõte kangelastegu sooritada!”

Juku mõtleb, mõtleb ja tunnistab siis: “See mõte tekkis mul välkkiirelt – kohe, kui mulle meenus, et laenasin lollu peaga sellele hädavaresele oma uusi uiske...”

“Täna, lapsed, alustame jagamistehete õppimist!” teatab õpetaja matemaatika tunnis. Ta kirjutab tahvlile tehte $5 : 5$ ning küsib: “Kas keegi oskab öelda, millega on meil selle tehte näol tegemist? Palun, Juku!”

“Mis seal pikalt seletada – iga ohmu teab, et tegemist on viigiga – $5 : 5!$ ” teab Juku.

“Miks sa, Juku, eile kooli ei tulnud?” küsib klassijuhataja.

“Aga õpetaja, teie ise ei lubanud mul ju tulla!” ajab Juku silmad suureks. “Kuidas nii?”

“Kas te siis ei mäleta, et ütlesite: “Kui sa kõiki ülesandeid ära ei lahenda, siis ära parem kooli oma nägu näita!”?”

“Kas sul häbi pole, Juku!” kurjustab õpetaja, kui kogu klass on kinnitanud, et just Juku oli see, kes kooli vahtkustuti koridoris tühjaks laskis. “Kogu aeg poed sa teiste selja taha!”

Juku laiutab käsi: “Mis parata, õpetaja – iseenda selja taha on ju võimatu pugeda!”

“Kas see pole veidi imelik, Juku, et sa jõuad iga päev kooli kõige viimasena ja lahkud alati kõige esimesena?” küsib õpetaja.

“Aga õpetaja, ega siis viisakal inimesel sobi kaks korda päevas hilineda!” arvab Juku.

Juku teatab isale: “Kas tead, paps, et ilmaga on kehvad lood – baromeeter langes jälle!”

“Kas kõvasti?”

“Jah, seekord langes ta päris kõvasti – põrandale kildudeks!”

Juku isa lamab gripiga voodis. Kui telefon heliseb, on Juku sunnitud televiisori vaatamise katki jätma ja toru haarama.

“Kuidas su papa tervis on?” tunneb isa töökaaslane muret.

“Keskmine – pilt on juba päris hea, aga hääl tahaks veel kõvasti korrigeerimist!” kiidab poiss.

Ema vaatab, kuidas Juku kooliasju ranitsasse paneb ning küsib imestusega: “Miks sa, Juku, oma isa foto oma kodutööde vihiku kaanele oled kleepinud?”

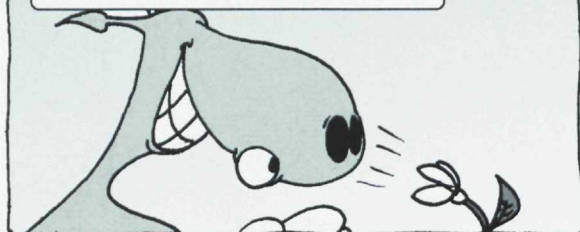
“Õpetaja käsul,” teatab Juku.

“Mis ajast õpetajad selliseid asju käsivad teha?”

“Ma ei tea – meie klassijuhataja hüüdis eile igatahes mitu korda: “No küll ma tahaksin näha seda oinast, kes su kodutööd valmis moosib!””

SMUUGE 7.

KEVAD ON SAABUNUD NING ÕPILASED
ON MAHA MURTUD KEVADVÄSIMUSEST...

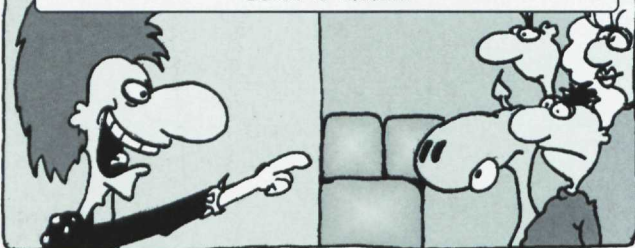
KEVADHOOAJAKS KA AMOR
JUBA VALMIS ON

KUID JUSSI TABAS UUS PROTESTIIDEE

KEVAD ON HALVIM, MIS TABAB
TEID IGAL AASTAL, RIKKUEDES TEIE
KOOLIAASTA JOOKSUL KUJUNENUD
ELURÜTMI...

MAHA
KEVAD!

KEVAD
TEIBASSE!

JUUNI EESTIMAAL

VAHEL PEAKS SIISKI ENNE
PROTESTIMIST MÕTLEMA, KAS OLLAKSE
ÕIGE ASJA EEST VÄLJAS

Õi kui õudne!

Paljud lugejad on küsinud, miks me enam hirmujutte ei avalda. Triibu-Liine laiutab küsimuste peale nõutult käsi: "Ei julge!"

Nii lapsur kui toimetuski olid arvamusel, et laste saadetud hirmujutud olid ennemini naljakad kui õudsed, kuni... kord kõlas meie telefonis kurjakuulutatav hää: "Kas te jätate selle hirmutamise järele või ei? Mu laps luges ühte teie ajakirja numbrit ja nüüd magab ta ainult elektrivalguses! Mis – naljakad jutud? Midagi pole siin naljakat! Vat vanasti kirjutati Tähekeses, kuidas lapsed kolhoosis tööl ja vanaemal külas käisid, seda võis lubada! Aga õudused... Nii ma seda asja igatahes ei jäta!"

Hää oli nii võimas, et pool Harju tänavat hakkas värisema ja korraks tekkis meil kahtlus, et kurjustaja tütar ei olegi hirmul Hea Lapse sõprade õudusjuttude pärast, vaid hoopis koduste akustiliste iseärasuste tõttu... Kuid Triibu-Liinel oli kangesti kahju lapsest, kes elektrivalguses uinuma peab, ja nii otsustasimegi mõneks ajaks hirmujuttude kogumisest loobuda. Kuid kuna need lapsed, kes kolhoosis tööl käisid, on nüüdseks juba Hea Lapse lugemiseks veidi liiga suured, siis otsustasime naljakuul – aprillis – siiski praeguste lugejate soovile vastu tulles ühe üsna tasase õudusjutu ära avaldada. Kõik, kes pärast selle lugemist magada ei saa, andku teada!

VERIPUNASED SAAPAD

Klassiõhtuks valmistudes märkas Kristi, et tal pole peo jaoks sobilikke jalanõusid. Õnneks oli emal parajasti palgapäev ning ühiselt otsustati minna kingapoodi poppe jalavarje ostma. Poes oli teadagi igasuguseid kingi, üks ilusam kui teine, kuid Kristile hakkasid kohe esimesest silmapilgust meeldima veripunased saapad, mis seisid kõige ülemisel riiulil.

"Kristi, ole nüüd mõistlik!" manitses ema. "Vaata, kui ilusad valged kingad siin seisavad – kevad ju tulekul!"

Kuid Kristi ei tahtnud valgeid kingi. Ka siniseid, pruune, musti ega kollaseid kingi ei ihaldanud ta süda – ainult veripunased saapaid!

Tagajärjetuks jäid ema palved ja müüja soovitusel, kes arvas, et nii noor laps ei tohiks "kapjadel" käia – Kristi otsustas, et kui talle neid platvormtallaga sukksaapaid ei osteta, siis käib ta elu lõpuni paljajalu, paras emale, kui külm ta jalad ära võtab. Ei jäänud siis emal midagi üle: tuli tütrele veripunased saapad osta.

"Mu süda aimab halba!" ütles ema, kui Kristi end peoleminekuks sättis. "Palun, ära pane neid jalga!"

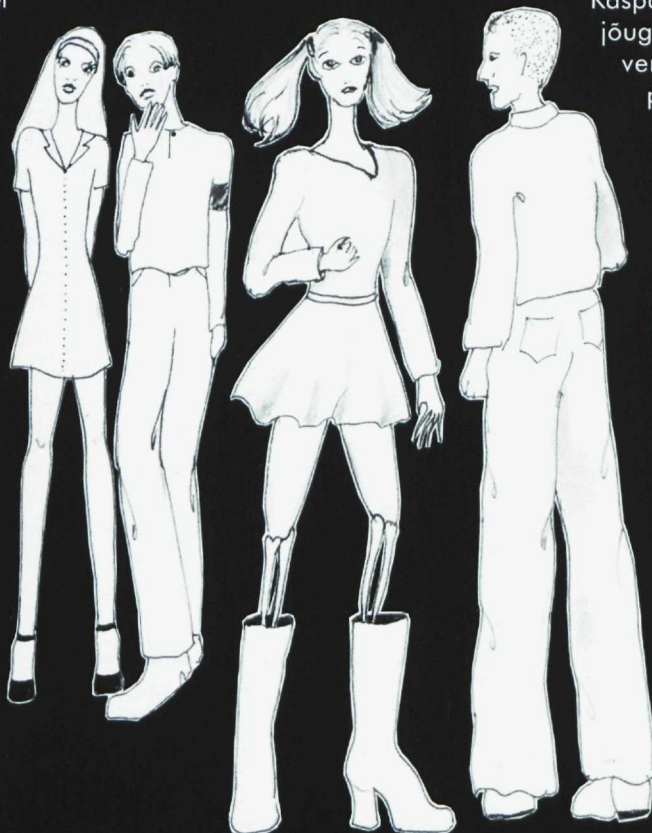
Ka koolitädi, kes märkas kohe Kristi verekarva saapaid, soovitas tüdrukul need garderoobi jätta ja pakkus talle leiukapist võetud botaseid: "Muidu võib kõik veel halvasti lõppeda!"

Kristi ainult naeris teiste soovituste peale. Tal oli plaanis uute saabastega õhtu läbi tantsupõrandal lõbutseda. Ent vaevalt oli Kaspar ta tantsule kutsunud, kui äkki tundis Kristi, nagu oleks keegi talle teravad küüned kandadesse löönud. Valu alla surudes pidas ta siiski tantsu lõpuni vastu ja vajus siis jõuetult toolile. Järgmisele tantsule viis tüdruku Ingmar, klassi kõige popim poiss. Nüüd

- küünistas nähtamatu olevus Kristi veripunastes saabastes
- jalgu veel vihasemalt, ning korraga vajus tüdruk täies
- pikkuses põrandale, tõmmates Ingmari enda kõrvale.
- "Kontjalg!" sisistas poiss pahaselt, tõusis püsti ja läks
- saalist välja. Kristi tundis, et säärtel asemel tõusid ta veri-
- punastest saabastest pikad peenikesed luud...
- "Kristil pole näos enam tilkagi verd!" karjatas keegi.
- "Kutsuge kiirabi!"
- Kristi ajas end vaevaliselt jalule ja komberdas toolide
- poole.
- "Arvasin kohe, et asi on verekarva saabastes!" lausus
- kusagilt välja ilmunud klassijuhataja.
- "Kahju, kena tüdruk oli..." kuulis Kristi justkui läbi udu

Kaspari häält. Viimse jõuga püüdis tüdruk veripunaseid saapaid jalast kiskuda. Kerge see ei olnud...

"Emal oli õigus," sosistas tüdruk oma veriseid jalakandu vaadates jõuetult. "Ei oleks ikka tohtinud kolme numbrit võrra väiksemaid saapaid jalga panna! Oo õudust!"

Helen Sommer

Pildid joonistas Airika Laas

MÕTE ELUST ENESEST

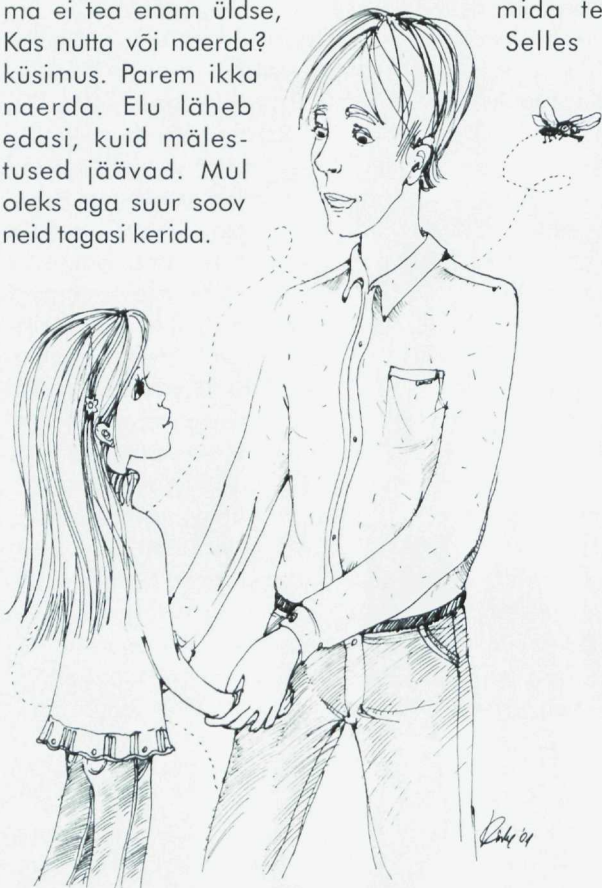
INGEL UNDUSK

Algus juuli-augustinumbris 2000

ELU LÄHEB EDASI, ARMASTUS JÄÄB

Nüüd on mul lõpuks tõde teada. Mul on isa. Nagu mamps ütles, tuleb ta varsti Tallinnasse. Ma ei saa aru, miks nad isast varem ei rääkinud. Mul oleks ju tegelikult õigus teada. Aga ma ei pea pikka viha, sest tean, et need inimesed mulle ainult head tahavad. Nemadki on minu pärast viimasel ajal palju kannatanud ja neil on õigus rahulikult elada. Igatähes tean ma seda, et isa on tunduvalt normaalsem inimene kui ema. Ta elab hetkel Austraalias ja ta nimi on Hans. Varsti aga tuleb ta natukeseks ajaks Eestisse. Ma ei oska sellest värgist midagi arvata. Ootan juba hetke, kui teda näen. Siis tuleb mu elu suurim õnn või elu suurim pettumus.

Me oleme Hendrikuga aina vähem ja vähem koos. Me ei ole enam head sõbrad nagu enne. Ta on kogu aeg koos oma klassi Sandraga. Sandra elas enne Iisraelis, kuid nüüd kolisid nad Eestisse. Sandra on päritolult eestlane. Terve elu on ta aga Iisraelis elanud. Ta räägib juba päris normaalselt eesti keelt, kuid heebrea tuleb tal loomulikult palju paremini välja. Hendrik näitab Sandrale linna. Ma olen vist natuke kade (kui natuke, seda ma ei tea). Ma ei julge talle aga midagi rääkida. Kardan, et ta hakkab minu üle naerma või saab vihaseks ja hoiab must eemale. Kui nüüd isa ka veel tuleb, siis ma ei tea enam üldse, mida teha. Kas nutta või naerda? Selles on küsimus. Parem ikka naerda. Elu läheb edasi, kuid mälestused jäävad. Mul oleks aga suur soov neid tagasi kerida.

Pildi joonistas Kirke

AINULT MINU SMUFFI

Nüüd unustan natukeseks ajaks Hendriku, Sandra, valud, mured ja vihkamised. Räägin hoopis oma mälestustest ja muljetest. Minu elus on olnud ka ilusaid hetki. Enne seda lapsendusvärki oli mu elu ilus. Ma räägin nüüd ajast, mil ma ei teadnud midagi Pillerist, muredest ja vesistamisest. Muidugi nutsin ma aeg-ajalt, kuid hoopis teist laadi asjade pärast. Nutsin sellepärast, et sõrm jäi ukse vahele ja sellepärast, et Hendrik ei viitsinud minuga kulli mängida. Nutsin siis, kui mesilane mind nõelas ja siis, kui matsin oma kodukärbest Smuffit. Ma olen otsustanud, et selle jutu kirjutangi Smuffi auks, sest see väike kärbes oli mulle kunagi väga tähtis.

Oli ilus päikesepaisteline suvepäev. Jah, niimoodi alustaks tüdruk oma romaani. Siis viiks tüdruk jutu ema-isa kätte ja kõik oleksid õnnelikud. Vanemad oleksid oma plikatirtsu üle uhked ja teisest küljest kindlad, et nende tütrest suurena kirjanik peab saama. Minust aga ei saa kirjanikku ja seega võin oma romaani alustada. Kahjuks mitte nii ilusa algusega, nagu seda tüdruk teeks. Olen otsustanud, et kirjutan selle loo üles täpselt niimoodi, nagu see oli. Ma ei hakka Smuffi elulugu muutma lihtsalt sellepärast, et teistel parem lugeda oleks.

Oli porine ja vihmane suvehommik ja ühtlasi ka ema sünnipäev. Olime Hendrikuga kokku leppinud, et läheme hommikul vara emale lilli korjama. Mina tahtsin aasale minna, aga Hendrik oli unine ja ütles, et sinna on liiga pikk tee. Siis läksime hoopis roosipõõsaste juurde. Neid põõsaid oli ema alati hoidnud ja armastanud. Me teadsime seda väga hästi ja siis tuli Hendrikul superhea mõte. Ta mõtles, et võiksime roosid üles külvata ja ema voodi kõrvale istutada. Seda me tegimegi. Hendrik pani ämbri mulda täis ja mina panin sinna roosid sisse. Olime kindlad, et ema rõõmustab. Ema aga ei rõõmustanudki. Ta ainult pahandas meiega ja istus siis kurvalt toas. Mul oli emast kahju ja ma tahtsin talle teha uue kingituse. Püüdsin kinni ühe kärbse ja viisin selle emale. Ema aga ei rõõmustanud seegi kord. Siis võtsin kärbse endale ja panin talle nimegi. Ta nimeks sai Smuffi. Andsin talle suhkrut söögiks ja tegin pesa. Ma rääkisin Smuffile ka oma saladusi, sest teadsin, et ta neid kunagi kellelegi teisele ei räägi. Smuffi oli mul üks tubli kärbes. Elas terve suve koos minuga. Siis ühel päeval leidsin ma ta oma pesast liikumatu. Ma ei osanud midagi halba aimata, sest arvasin teda magavat. Laulsin talle isegi, et tal ilusam oleks ärgata. Tema aga ei ärkanud. Ta magas. Magas igavest und. Hakkasin nutma, sest olin kindel, et tema surma põhjustasin mina. Ma olin talle koledat laulu laulnud ja sellepärast sooritas ta enesetapu. Hendrik aga lohutas mind. Ta ütles, et Smuffi suri kõhugrippi, sest talle oli liiga palju süüa antud. Siis nutsin ma veel rohkem. Kõhugripp oli

minu süü. Mina andsin ju Smuffile liiga palju süüa.

Smuffil olid ilusad matused. Matsime ta aasale. Sinna, kust ma ta kunagi leidsin. Isa tegi talle ilusa puust kirstu ja mina kaevasin havaaugu. Siis korjasin ilusaid siniseid lilli ja katsin havaaugu lilled ja merekarpidega. Ema pidas matusekõne. Pärast rääkis isa, et Smuffi läheb paraadiisi. Seal sööb ta niipalju suhkrut kui ainult tahab. Ja peale seda ei jää ta iialgi, mitte iialgi kõhugrippi.

Nüüd tean ma aga ka seda, et Smuffi ei surnud mitte kõhugrippi, koleda laulmise tagajärjel ega ka mitte mingil muul põhjusel. Smuffi suri loomulikku surma. Vanadusse suri mu Smuffi. Olen selles täiesti kindel – nagu ma väiksenä ütlesin: "Ma olen selles peaaegu natuke täiesti kindel." Selle lausega lõpetan ma jutu, mis pühendatud Smuffile.

AINULT MURED, MURED JA MURED. NAGU MUUD POLEKSI OLEMAS.

Kui eelmises jutus kirjutasin ma mälestustest ja Smuffist, siis nüüd lähen teemast kõrvale ja kirjutan taas praegusest ajastust. Kui enne olin kolmene, siis nüüd olen viisteist ja seisan vastamisi oma muredega. Kui tol ajal nutsin ma kärbsse surma üle, siis käesoleval ajal pole mul kärbsetest ei sooja ega külma. Nad jätavad mind täiesti ükskõikseks. Kuigi saan aru, et surm on alati hirmus. Olgu ohver siis inimene, koer või kärbes. Siis olin aga nii tilluke, et nüüdsete aegade muredest polnud mul õrna aimugi. Tahaksin aega tagasi kerida ja taas pisike põngerjas olla. Siis mängiksin Hendrikuga kulli ja pimesikku. Mu elu oleks lihtne ja tore. Ma ei peaks vastutama millegi ega kellegi eest. Äärmisel juhul peaksin vastutama selle eest, et mul sall kaelas ja müts peas oleksid, sest ülejäänul üle kannaksid hoolt juba teised. Selge on aga kahjuks ka see, et aega ma tagasi ei kerii. Ja täiesti selge on see, et pean lahendama oma probleemid enne, kui on hilja.

Esimene probleem on isa. Ma ei tea, mida arvata. Ma pole teda veel näinudki ja juba ma armastan teda. Isa tuleb homme. Ehk peaksin närviarsti juurde minema, sest arvatavasti ütlevad mu närvid varsti üles. Kuid närviarsti juures käivad närvihaiged inimesed, mina ei ole aga sugugi närvihaige. Ei, mitte veel, kuid varsti olen, ja see on väga halb. Ma mõtlen, et milline võiks mu isa olla – kas minu moodi? Tavaliselt on ju laps ühe pereliikmeka ühte nägu. Ema nägu ma ei ole, kas siis isa? Kui olen, siis on olukord minu jaoks veel veidike raskem. Ja mõelda, kui isale meeldivad samad asjad mis mulle! Kui talle meeldib korvpall ja samad kohad, mis mulle? Jeekim! Need on õnneks ainult oletused. Loodame, et isa on hoopis teistsugune kui mina. Jäagem lootma, et ta on vastik ja sõjakas ja et ta minust ei hooli. Tegelikult pole isa mind ealeski näinud. Ema andis mu ju kohe ära. Nii et isa polegi milleski süüdi. Absoluutselt mitte milleski.

MIKS JUST MINA?

Eile tutvustati mulle mu lihast isa. Imelik, et isa peab tütrele tutvustama, kuid nii see on. Usun, et mu kasuvanematel oli isa siinoleku ajal väga valus olla. Nägin oma kasuisa näoilmet ja mul hakkas temast väga kahju. Siis, kui Piller

siia tuli, oli mu kasuema peamine kannataja, nüüd on kasuisa kord. Nüüd tuleb mingi mees ja ütleb, et on mu isa ja et tahab mind endale. Kuigi tegelikult ta ongi mu isa, kuid sellel pole tähtsust. Valu see teadmine ei kustu, valu jääb sellegipoolest. Kasuisa oli täna vaatamata oma erksale iseloomule siiski väga nukker. Ma ei tahtnud talle haiget teha. Ta on alati olnud mu ainuke isa. Ma poleks varem osanud aimatagi, et ta polegi mu isa. Nüüd aga on mul kaks isa ja seisukohta polegi. Seisukoht on mul hetkel täitsa nullis. Mu seisukoht ei tule vist enam tükil ajal tagasi.

Kahjuks on mu isa hea mees. Ta on terve elu kõvasti tööd rabanud ja on ka suur lastesõber. Ta on täiesti minu moodi. Silmad, suu, nina. Ta armastab mängida korvpalli, talle meeldivad koerad ja nii edasi. Isa on umbes 28 aastane. Ta on pikk mees ja tänu oma pikkusele on ta korvpallis väga hea. Kui ta uksekella helistas, käisid mul jüdinad üle terve kere. Ta astus sisse ja ütles: "Palun näidake mulle mu pisikest tüdrukut!" Mind nähes krahmas ta mu oma käte vahele. "Mu kullake, kui suur sa juba oled! Igatsesin sind nii väga. Stella, anna mulle andeks!" hüüdis ta. Ma ei jõudnud midagi öelda, kui ta juba hüüdis: "Laps, kui ilus sa oled. Kuidas su ema sai sellist iludust lastekodusse viia? Mina ei oleks seda ealeski teinud. Isegi siis mitte, kui oleksid olnud kõige ulakam ja inetum laps maailmas. Kullake, sa oled ju lotovõit!" Isa tõi mulle palju pehmeid mänguasju ja muid toredaid värke. Kuid ma ei hooli sellest, et ta rikas on. Ma ei hooli nendest rikkustest. Ma hoolin Hendrikust ja ükskõik, mis Austraalias ka poleks, ei ole seal siiski Hendrikut. Ja Hendrik on see, keda ma vajan.

EBAÕNN

Ma ei suuda seda uskuda! See on täiesti võimatu. Kuidas ta võib mulle midagi niisugust teha? Asi on Hendrikus. Tema ja Sandra sõidavad koos Ameerikasse õppima. Mitmeks aastaks. Sandra rikas perekond on Hendrikule tänuulikud, et ta nende tütrele linna näitas ja nüüd teevad nad talle sõidu välja. Kuid tegelikult olen ma ise süüdi. Olen liiga arg, et Hendrikule tõtt öelda ja tal pole õrna aimugi. Tegelikult pole mul õigust sekkuda Hendriku eraellu. Ma olen lihtsalt kade inimene. Ei tee ise midagi ja ei lase ka teistel teha. Kõik on minu süü ja ma süüdistan ikka teisi. Lubasin, et uueks aastaks on mu suhted Hendrikuga head ja nüüd on need veel hullemad kui enne. Ma pean Hendrikust lahti laskma. Ma ei tohi ennast enam sedaviisi piinata. Kuid isa juurde minnes kaotan siiski oma kasuvanemad ja nad on mulle nii kallid. Mida siis ikka teha? Hendriku kaotan nii kui nii. Kas minna või jääda? Tahan jääda, kuid tahan ka minna. Räägin juba liiga segast juttu. Ehk peaksin hoopis närviarstiga rääkima? Inimesele, kes mind sellest jamast välja aitab, olen suurt tänu võlgu. Olen selle inimese alati tänuvõlglane. Kui vaid selline inimene oleks olemas! Kahtlen selles sügavalt.

Marja Unt

...

Peale vihma tuleb taas päikesepaiste.
Ja pärast päikesepaistet taas vihm.
Mõnikord ei oska ma nende kahe vahel
mingit vahet teha.
Siis kõnningi mööda vikerkaart.

MAAILMAMURE

Kui maailmamure sündis,
ei olnud kedagi juures.
Tema sündiski üksi...
ja väiksenä maailmas suures.

Ta vaatas ringi ja nägi
üht naeratust päikeses.
Ta leidis endale kodu
lapsesüdames väikeses.

Laps ja maailmamure
siis kõndisid käsikäes.
Lapsel on MAAILMAMURE,
ent teised seda ei näe.

Milvi Panga

KULDNOKK

Kollasest nokast eks peabki
kostma kullane triller –
arvad ja seepärast seadki
hoolega lugusid, millest

kuulajal suurel ja väikesel
midagi värahtab sees:
jällegi võitnud on päike!
Tõtt räägid, tõsine mees!

PESAD

Näe, pesades udusuled
elavad, hingavad.
Laps silmadki hetkeks sulle
ja kardab hingata.

Eks hoidmist, head hoidmist, ei muud
nemad seal jänuvad,
piripärani valla suud,
raasukest anuvad.

KUI SÕBER ON KURB

Kui Maarit klassiuksest sisse astus, tundsid kõik end kuidagi ebamugavalt. Kogu klass teadis ju Maariti pikaajalise puudumise põhjust: tüdruku vanaema oli ootamatult surnud, ning paljud teadsid sedagi, et tegemist polnud seda sorti memmega, kes käib kord või paar lapselast vaatamas – ei, Maarit elas juba pikemat aega vanaemaga kahekesi, sest tüdruku ema oli pikaajalisel tööl välismaal ja isast läks pere lahku mitu aastat tagasi.

Kellelgi – isegi tüdruku pinginaabril ja lähimal sõbrataril Kairil – polnud aimu, mis Maaritist edasi saab: kas ta üldse jääb enam nende kooli, nende linna? Maarit oli lõbus ja lahe tüdruk – mitte just eriline mürakar, kuid mitte ka mingi vaikiv müüriüll, aga nüüd astus ta klassi, silmad maas ja nägu kahvatu. Kõik oleksid tahtnud sellel hetkel olla kusagil mujal, sest keegi ei teadnud, kuidas tuleks käituda. Tavaliselt oli klass õpetaja tulekuni suminat täis, nüüd ei jõudnud keegi tunni algust ära oodata: saaks ometi sellest piinlikust hetkest üle!

Mida ütles sellest loost kuuldes Triibu-Liine? Kuidas tuleks käituda, kui tead, et sõbra elus on olnud niisugune kurb sündmus, et lohutusõnad tunduvad mõttetutena?

Lapsur mõtles pisut ning lausus siis: “Lähedase inimese kaotamine on raske kõigile – nii täiskasvanutele kui lastele. Eluvee ja nõiasõnadega äratatakse inimesi ellu kahjuks ainult muinasjuttudes. Ei lohuta ka see, kui mõtled, et ka vanaemal oli kunagi vanaema – ja nii ikka edasi. Loogiliselt mõeldes saame kõik aru, et iga elu peab kord lõppema, aga lähedasest inimesest ilma jäädes kipub meie mõtetest loogika kaduma. Selleks, et oskaksime leinava sõbraga käituda, on inimkond välja mõelnud abistavad reeglid. Igaüks kurvastab küll isemoodi, kuid mitte mingil juhul ei maksa esimese pöördumisena leinavalt sõbralt küsida, mis ta vanaemal viga oli – see oleks taktitu. Ka haletsemine

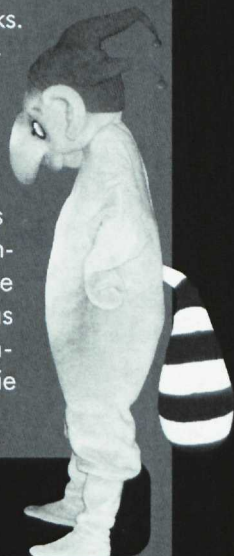
toeta teist tema muremõtetes, vaid otse vastupidi – mõjub tihti peale teada ja oel- k u r k u
Kui käe-
atrasena. Kõige õigem oleks sõbrale käsi ulatada lihtsalt: “Tunnen kaasa!” Kui endalgi nutt kipub, siis võid kätt suruda ka vaikides. pigistus tundub sulle liiga täiskasvanuliku žestina, siis võid piirduda sõnalise kaastundeavaldusega. Nüüd sõltub juba sõbrast, kas ta tahab sinuga oma muret jagada ning jutustab sellest, mis on juhtunud, või viib jutu mõnele enda jaoks vähem valusale teemale. Vahel kergendab südant see, kui saad just omavanusele oma mõtetest ja muredest kõnelda. Ka siis, kui kurbus on nii suur, et sõber ei suudagi peale napsõnalise tänu sulle midagi vastu öelda, olete ometigi kahekesi

ühest väga raskest hetkest üle saanud – kaastunnet avaldatakse ikkagi ainult üks kord... Tean ühte klassi, kus õpetaja, teades, et Siimu isa hukkus autoavariis, palus poisi klassikaaslastel joonistada sõbrale väike kaastundekaart – sellega said oma osavõtlikkust näidata ka need, kellel sõnad olid rasked üle huulte tulema.

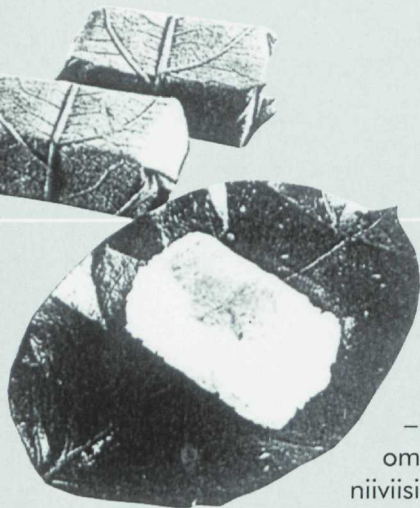
Kõige matslikumana ja tõbedamana mõjub see, kui paari kaastundesõna lausumise asemel pannakse leinava sõbra eest tuhatnelja plehku – katk on ju teatavasti maa pealt kadunud ja leinast nakatust ei maksa karta. Klassiõde või -vend, kes on kaotanud lähedase sugulase, tunneb end niigi üksildasena, mis siis veel kõnelda sellest, kui temast demonstratiivselt eemale hoitakse. Pigem võiksid talt küsida, kas saaksid kuidagi teda aidata – olgu siis koduülesannete tegemisel või mõne muu väikese heateo kaudu. Leina selline abipakkumine ära ei võta, kuid südant soojendab siiski.

Kas kogu klassi, kamba või rühmaga sõbra sugulase matustele minna või mitte, see jäägu igaühe enda otsustada. Kui tunned surnuaia ees paanilist hirmu, siis oleks parem sellest kurvast sündmusest loobuda. Üldiselt öeldakse, et matustele ei kutsuta, neist antakse üksnes teada, ning igaüks tunneb oma südamepõhjas ise, kas ta peaks sinna minema või ei.”

Lapsur ohkas ning lisas: “Tegelikult soovin, et teil, kulla sõbrad, mu seekordseid nõuandeid niipea vaja ei läheks. Aga Maariti klassikaaslastel soovitaksin tüdrukut kas või tsipakenegi toetada, mitte temast paanilises hirmus eemale hoida. Tahaksin lihtsalt, et ka kõige raskemal ajal ei tunneks ükski mu sõber ega sugulane enast mahajäetuna... Lõppude lõpuks olen teil ikkagi olemas mina – suur, karvane ja rohmakavõitu, aga siiski igavesti teie Triibu-Liine!”

KÕIK EI PASSIGI PABERISSE PANNA

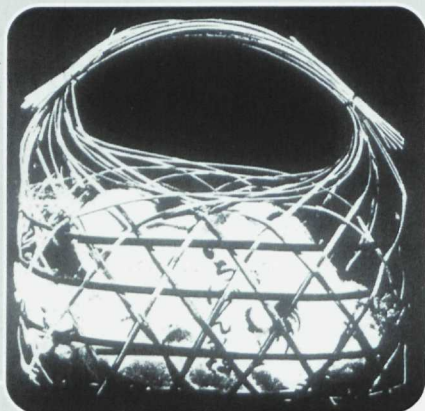

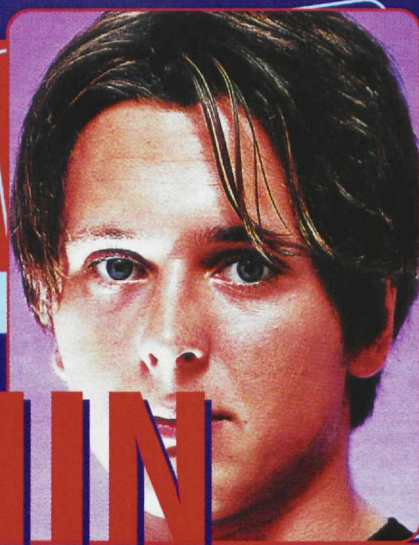
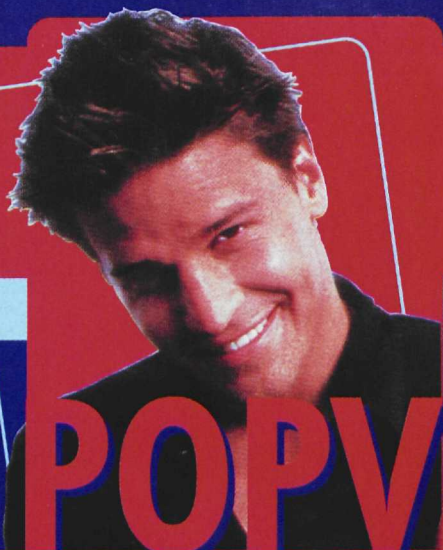
Pakkepaberite valik poodides on praegusel ajal kirju nagu linnukese mure. Ka igasuguseid kotte ja karpe on jalaga segada. Vahel aga – näiteks emadepäeva eel – tahaksid oma kingitust pakkida kuidagi eriliselt – niiviisi, et see erineks kõigist teistest. Mis siis muud, kui pane aga pea ja käed tööle! Nõu

jagab seekord kogenud taimekunstitark **AINO PAJUPUU**.

Mulle on meele järele jaapanlaste pakkimiskunst – nemad kasutavad nimelt väga palju taimseid pakendeid. Siin kuuluvad ära näiteks toataimede kuivanud lehed, mida annab suurepäraselt paberi asemel kasutada. Lisaks taimedele võib pakendite tegemisel kasutada ka paelu, nõõre, mitmesuguseid tekstiile. Veel parem oleks ise kingitusega kokku sobiv riie ära värvida. Praegu on saada selleks mitmesuguseid vastupidavaid värve. Kui juba nii suur töö ette võtta, siis võiks silmas pidada ka seda, et ese pesta ka kannataks – nii võib ise valmistada kas salli, räti või liniku ja sellesse pakkida kas puuvilju või mida iganes. Ema saab sel moel kaks kingitust korraga!

Kingituse või lille võib paigutada ka omatehtud korvikesse. Kannatlikumad kinkijad võivad korvi punuda ka lehtede ja pungade või õitega okstest. Kui oksad on tупpa toodud, siis peavad nad mõned päevad jahedamas paigas kohanema. Seejärel tuleb oksad parajaks lõigata ja vette panna. Kui pungad on juba parajalt paisunud, siis laduge oksad lavale ja alustage põimimist – algul ruutudeks, siis põimige läbi ruutude veel üks oks. Kui punutis on valmis, siis siduge oksa alumised otsad püstiselt, ladvad aga nii, nagu pildilt näha. Selleks, et töö seisaks värskena, tuleks teda kinkimise hetkeni vaasis hoida. Õigel päeval – olgu see siis lähenev emadepäev või sõbra sünnipäev – võite korvi panna mõne puuvilja. Siis siduge kõik oksad kokku ja ongi uhke kinkekorv valmis! Niisugust pole kellelgi teisel terves maailmas!

POPVIKTORIIN

1. Paljud Britney Spearsi fännid ei jõua ära oodata lauljatri kolmanda albumi ilmumist. Millal seda kuulda saab, pole tegijatelegi veel täpselt teada – arvatakse, et hiliskevadeks või suveks peaksid kõik laulud olema lindis. Britney ise on väga uhke selle üle, et ühe laulu lindistamisel lubas kaasa lüüa ka lauljanna, kelle muusikast oli noor lauljatar juba lapsepõlves vaimustus-es. See lauljanna on

- X – Alla Pugatšova
- X – Madonna
- Y – Mariah Carey

2. Jaanuaris ilmus ühe lauljanna teine album, mis kannab nime "J Lo" ja mille kohta 30aastane artist ütles, et see on adresseeritud rohkem jalgadele kui peale ja et tema eesmärgiks on kõik plaati kuulavad inimesed tantsima kutsuda. Videoklippide põhjal otsustades on lauljanna ise ka väga temperamentne tantsija. Et populaarsus on talle kenakese varanduse sisse toonud, seda näitab juba lauljanna kingitus sõbrale nimega Puff Daddy – 40 tuhat dollarit maksnud briljantsõrmus. Selle lauljatri nimi on

- K – Whitney Houston
- C – Dana International
- F – Jennifer Lopez

3. Selles näitlejas on peidus ühtaegu vampiir ja ingel! "Vampiiritapja Buffys" jäi ta kõrvalosas Sarah Michelle Gellari varju, järgmises seriaalis "Angel" aga sai peaosas. Ajakirjanikele on mees tunnistanud, et kuni juhusliku põlvevigastuse saamiseni unistas ta jalgpallurikarjäärist. Näitleja nimi on

- Q – David Duchovny
- V – David Boreanaz
- W – David Hasselhof.

4. Viiest noormehest koosnev ansambel korraldas südatalvel suure ringreisi USAs ja Kanadas, kusjuures enamjagu nende kontsertidest tõi kohale üle 20 000 inimese. Noor publik tahtis kuulda nende albumi "Must ja sinine" (Black&Blue) muusikat. Suvel kavatseb bänd reisida üle ookeani, et kohtuda ka Euroopa fännidega. Selle bändi nimi on

- U – Rammstein
- E – Backstreet Boys
- G – Offspring

■ Õigete vastuste korral saad ansambli nime, mille üks liikmetest kannab nime Richie, on sündinud Inglismaal 23. augustil 1979 ja arvab, et tal on ainult üks halb harjumus – küünte närimine. Loodetavasti ei sega see tal siiski laulmist, sest bänd on kuulus hea vokaali, mitte sakiliste küünte poolest.

Tere!

Olen Teie ajakirja suur fan! Minu arust on see parim ajakiri, mida üldse tahta võiks ning alati ootan suure himuga, millal ilmub järgmine number. Ma märkasin, et teil on ilmunud huvitavad mängud muusika kohta. Mõtlesin, et ehk võiksite ka kirjutada sellisest bändist nagu Pet Shop Boys. Ma olen olnud nende fänn sünnist saati. Minu emale ja isale meeldis (ja meeldib siiani) see bänd. Kui ma väike olin, kuulasid nad seda lõpmatult ja see hakkas ka mulle meeldima. Nad on lihtsalt suurepärased ja väga head muusikakirjutajad! Saatsin teile ka ühe pildi kus peal on Neil Tennant (PSB laulja ja sõnade kirjutaja), Chris Lowe (muusik) ning Tina Turner (ta ei kuulu küll bändi koosseisu, aga PSB on talle laule kirjutanud). Minu iidol on samuti PSB-st. Neil Tennant nimelt. Ma loodan olla täpselt temasugune, kui suuremaks kasvan. Tema nimi on tegelikult Neil Francis Tennant ja ta on sündinud 10. juulil 1954. Tal on minu arust väga ilus hääl ning ta oskab kirjutada superhäid laule.

Martin

Leelo Tungal

PILK PIIBLIMAALE

Kas usud, armas lugeja, et märtsikuu alguses oleksin äärepealt merre ujuma läinud – kui ainult aega oleks jagunud? Jääsupleja ma pole, ennemini ikka nende killast, kes suvel madalas järve- või merevees tükk aega enne laintesse minekut hoogu võtab – nüüd aga tuli kange kiusatus minna poodi “triksi” ostma ja siis summdi merre hüpata. Üks mu reisi-kaaslastest, leedu noorteajakirja “Panele” toimetaja Jurga oli rannariided kaasa võtnud ja mõnuleski igal vabal hetkel Vahemeres. “Keset talve!” väristasid meie võõrustajad Yossi ja Itai õlgu. “Vesi on ju külm – ainult +18 kraadil!” Nüüd vist taipad juba, et jutt ei käi Läänemere rannikust, vaid kaugest ja soojast maast – Iisraelist. Tegemist oli euroopa laste- ja noorsooajakirjanike kohtumisega Iisraeli Vabariigis, millest võtsid lisaks kohalikule rahvale osa külalised Bulgaariast, Prantsusmaalt, Portugalist, Leedust ja Eestist.

**Vahemere kaldal asuv
Tel Aviv on hele ja kaasaegne linn.**

Kes ise ei oska pärlipatsi põimida, seda aitab tänavajuuksur.

Keset “talve” õitsesid, muide, Tel Avivis tulbid, nartsissid ja levkoid, ning eemal tee ääres rippusid puude otsas mingid oranžid kerad. “Apelsinid, loomulikult!” imestas bussijuht mu küsimuse üle. Tel Aviv, Iisraeli kõige kaasaegsem linn, sündis 1909. aastal iidse Jaffa linna kõrval. Piiblitundjad teavad Jaffast palju kõnelda, maiasmokkadele tuleb see nimi tuttav ette pisikesest kleepsust, mis mõnikord ilutseb apelsini küljes. Praegusel ajal võiks Jaffat oma kummaliste majade, turgude ja kunstnike ateljeedega võrrelda vanaaegse kuldnööbiga, mille külge on ömmeldud uus hele kuub

Sügavalt usklikud juudi mehed kannavad kipat ja kaabut ka päikesepaistel.

– uhkete moodsate kõrghoonetega Tel Aviv.

Nagu ehk oled päevauudistest juhtunud kuulma, esineb Iisraelis – peamiselt Gaza kandis – aeg-ajalt tulistamist ja pommiplahvatusi. Rahutuste peapõhjuseks on see, et muhameedlastest araablased ei taha leppida sellega, et see maa kuulub Iisraellastele, kuid juutide jaoks (kelle osa rahvastikust on umbes 80%) on see püha maa, kus nende kultuur ja religioon hakkas arenema juba neli tuhat aastat tagasi. Prohvet Muhamedi kumardavaid araablasi on Iisraelis ligikaudu 15% ja kristlasi 2,1%. Juu-

MÜTS ON KIPA!

Juutide usk näeb ette kipa kandmist nii kodus kui tänaval, pühakojast – sünagoogist – kõnelemata. Jah, väike murumüts kannab tõepoolest toredat nime – *kipa*. Sügavalt religioossed mehed kannavad *kipa* peal veel musta kübarat. Võib-olla on vajadus peakatte järele iidsetest aegadest peale tekkinud just lõõskava päikese tõttu, kuid – nagu ütleb meie reisijuht Yossi – usuliseks taustaks on püüd meeles pidada, et ka kõige targemast ja võimsamast mehest on Jumal kõrgemal. Noorte peas näeb *kipat* harvemini, kuid Jeruusalemma kuulsa Nutumüüri juurde tulles kannavad enamasti nemandki peakatteid. Juudi pered on väga ühtehoidvad ja vanadest kommetest lugupidavad ning võib arvata, et ka kõige vallatumal arvutifännist koolipoisil on kodus kapis *kipa* olemas. Nutumüüri ääres teevad mehed ja naised oma palveid eraldi, kusjuures põnevam on jälgida meestepoolt – seal tantsitakse aeg-ajalt meie jaoks mõistamatuid, kuid seda efektsamaid rituaalseid tantse. Nutumüüri pragudesse pistetakse nii meeste- kui naistepoolele paberitükke, millele igaüks, usulistele tõekspidamistele vaatamata, võib kirjutada oma suurimaid ja salajasemaid soove ning paluda siis nende täitumist.

JUUT VÕI IISRAELLANE?

Kuna kõnepruugis kasutab kohalik rahvas enda kohta mõlemat sõna, küsisin Yossilt, kumba nimetust peetakse õigemaks. Asi vajas veidi selgitamist: ehkki piiblräha juured on sügaval oma maas kinni, loodi Iisraeli riik ametlikult alles pärast Teist maailmasõda, 1948. aastal, ning sestpeale on oma esiisade iidsele maale kokku tulnud juute ja nende järeltulijaid üle kogu maailma (juudiks olemiseks on nimelt tähtis see, et ema oleks sellest rahvusest). 1948 oli Iisraelis elavate juutide arv 650 000, praegu on neid seal peaaegu 5 miljonit (kusjuures üle 900 000 rändas sisse endisest Nõukogude Liidust) – niisiis eelistatakse kasutada nimetust "iisraellane", ja seda sobib pruukida ka teistest rahvustest riigikodanike kohta.

tidel on mitmeid meile tundmatuid usukombeid, kuid põhiline erinevus kristlaste ja judaistide vahel on see, et viimased peavad pühakirjaks ainult Vana Testamendi ega tunnista Kristust lunastajaks: nende jaoks on Messias veel sündimata. Kaasajal, nagu meie võõrustajad kinnitasid, elavad kõigi religioonide tunnustajad Iisraelis üksmeeles ning tülisid ja pahandusi tekitavad ainult vähesed äärmuslased. Ortodokseid (sügavalt usklikke) noori judaiste näeb siiski linnapildiski üsna palju – Tel Avivis vähem, kuid pealinnas Jeruusalemmas peaaegu igal sammul.

Iisraeli pealinn on kõigile piiblist tuttav Jeruusalemm.

Iisraeli riigikeel on heebrea keel, mille kõrihäälikuid on meil üsna raske välja öelda ja mille konksuline-täpiline kirjapilt tundub võhikule väga keerulisena.

Iisraeli riigivappi ehib kuningas Saalomoni aegadest pärit seitsmeharuline küünlajalg – menorah, mille kõrval asetsevad õlipuuoksad sümboliseerivad rahva rahupüüdlust. Kuusnurkne täht Iisraeli lipul on samuti iidsete aegade mälestus: selle nimi on Magen David ehk Taaveti märk. Kui veel kõnelda sellest, et Iisraeli rahaühikuks on seekel (meenutagem piiblibloost Juuda kolmekümnet seeklit!), siis on sellel maal liikudes tõepoolest tunne, nagu siseneksid aeg-ajalt piibli teemalisesse filmi.

Iisraeli lastest loe leheküljelt 31!

HEI, SÕBRAD! Kõigepealt läheme Teiega ajas paar tosinat aastat tagasi ja loeme, mis oli meie emadele nende koolipõlves keelatud!

EVELIN JÜRISSEON Tallinnast: Ema räägib, et tema kooliajal oli keelatud vaba-aja riietuse kandmine koolis, sest pidi kandma koolivormi. Ja veel oli rangelt keelatud kirikus käimine.

KAISA PUKK Kohtla-Järvelt: Keelatud oli enda värvimine, kõrvarõngaste kandmine, ilma pioneeri-kaelarätita või komsolimärgita kooli tulemine, polnud õigust omada õpetajast erinevat arvamust, juukseid ei tohtinud lokkida, koolivormita ei tohtinud tunnis istuda, nätsu ei tohtinud koolis kaasas olla, poisitel oli keelatud pikki juukseid kanda.

LIINA LILLIPUU Tallinnast: Minu ema kooliajal oli kõige suurem patt vahetunni ajal koridoris jooksmine. Muidugi ei tohtinud kooli ilma koolivormita minna.

TUULIKI VAKMANN Tartust: Kui minu ema koolis käis, oli väga palju asju keelatud. Esiteks ei tohtinud kanda mingeid ehteid, isegi kõrvarõngad olid keelatud. Teiseks ei tohtinud ennast meikida, küüned pidid olema lühikesed ja hambad pestud. Kolmandaks pidi kindlasti kandma koolivormi. Neljandaks oli (ja on praegugi) keelatud kaklemine, õpetaja solvamine, jooksmine, karjumine ja tundide segamine. Vanasti olid koolis ka oma kohustused – näiteks köögitoimkonnas aitamine ja klassiruumi pesemine ja koristamine.

RIMONNE

Aga nüüd ruttame natuke ajas ette ja unistame, et kohe-kohe algab suvine koolivaheaeg. MISSUGUSENA LÄHED SINA KOOLILÕPUPEOLE? Ühesõnaga: seekord teeme moejoonistusi, nagu seda juba paljud lugejad on soovitanud teha!

Tööde ärasaatmise tähtajaks on 15. mai ja parimatele autasuks uhiuued POLLY-POCKETI karbid RIMONNELT!

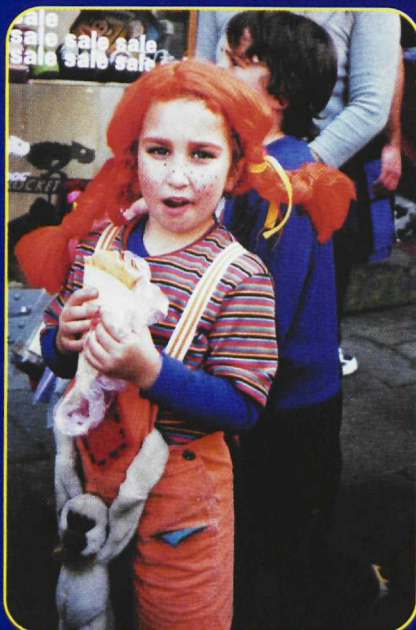
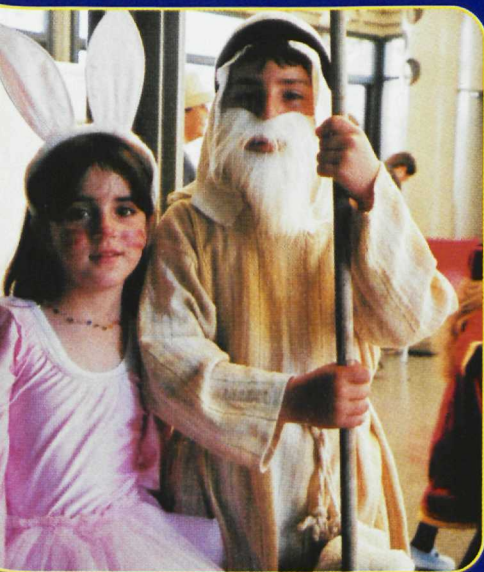
Pintsliid ja pliiatsid tööle, sõbrad!

SÜGAVAD JUURED, VALLATUD ÕIED

Juhtusin Iisraelis olema põneval ajal: 9. märtsil algas tähtis püha, mida kutsutakse PUURIMIKS. "Pur" tähendavat heebrea keeles saatust, liisku, ning "saatusepüha" tähistatakse sündmuse auks, mis toimus kaks ja pool aastat tagasi. Nimelt tahtis siis pärslane Haaman (keda vanades kirjades nimetatakse "hirsaks Haamaniks") lasta kõik oma riigi juudid ära tappa. Juut Mordokai aga sai õelast plaanist teada ning päästis valitsejanna Estri abiga oma rahva. Pääsemise märgiks kuulutati Ester välja suure püha, mille ajal juutidel oli luba pidutseda, kuidas aga jaksavad. "Ei maksa imestada," ütlesid meie teejuhid, "kui näete tänaval 6-7aastasi lapsi, sigaretid suus – ühel päeval aastas on lubatud teha absoluutselt kõike, mida tahetakse, kui see muidugi teisi ei kahjusta."

Koolides lauldakse puurimi eel lõbusaid laule ja jutustatakse juutide pääsemise lugu, kusjuures iga kord, kui mainitakse Haamani nime, on lastel luba lärmata ja kärsteid kõristada. Ausalt öeldes käituvad täiskasvanudki sel päeval tänavatel nagu lapsed – neilgi on näod maalitud ja kirevad rõivad seljas, kõikjal käib tants ja trall. Vanasti olevat karnevalidel kantud

↓ "Miks ei võiks jännes sõbrustada kuningas Saalomoniga?"

↑ Niisugune on Iisraeli Pipi Pikksukk!

↑ Nii suured kui väikesed Jeruusalemlased peavad karnevalist lugu. Isa hakkas Batmaniks, pojast sai Rooma sõdur.

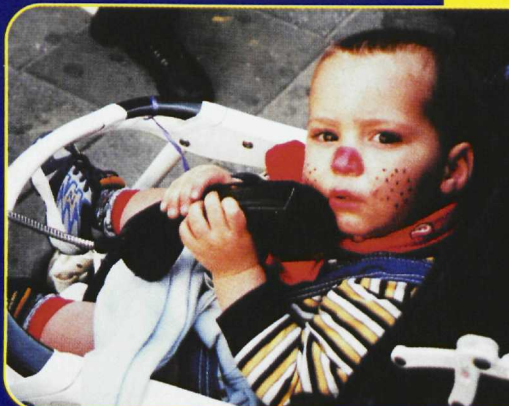
ainult Estri raamatust tuntud piibililugudega seostuvaid kostüüme, tänapäeval võib piiblitegelaste kõrval näha tänaval tantsimas ja säravaid võimlemislinte lehvitamas ka Batmani, Pipi Pikksukka ja isegi pisikest Elvis Presley't.

Lastele oli puurimi ajal sissepääs nii Tel Avivi kui Jeruusalemma kunstimuuseumi prii. Mõlemas linnas said parimate kostüümide kandjad auhinna ja kümneid lastepunkte jooksis ühe kuulsa maali juurest teise manu: ka neid, kes kõige originaalsemalt "ko-

↑ Kuninganna Ester kurvastab, et talle ei ostetud sinist suhkruvatti...

↓ "Mina, lövi, helistan vanaemale ja soovin head purimi püha!"

peerisid" Picasso, Monet' või Chagalli maale, premeeriti auhindadega.

Kõikjal – teatris, mere ääres ja restoranideski – käivad telavivlased koos lastega. Vahel näis, et laste tahtmistele antakse liigagi palju järele: meie õpetajad peaksid sellist käitumist ehk liigseks hellitamiseks – kuid mitmesaja karnevalilapse seas nägin ainult ühte, kes ajas suhkruvatimüüjast möödudes jonnijoru...

Lasteraamatud ja -ajakirjad on iisraellaste seas suure au sees. Kahjuks on nende hinnad seatud kohalike palkade järgi, nii et raatsisin kaasa tuua ainult ühe, umbes Hea Lapse lugeja vanusele mõeldud "Silmad", mis ilmub 6 korda aastas läbinisti värvilisena, klantskaante vahel 60 lehekülge jutte, luuletusi, laste loomingut, lugusid ajaloost ja laiaist ilmast, nuputamist ja muud. Hinnaks 48 seeklit, mida kroonidesse arvestades tuleks korrutada umbes neljaga... Ajakirja – nagu heebreakeelseid raamatuidki – loetakse hoopis teistpidi kui meil, paremalt vasakule.

Kirjanurk

HEAD SÕBRAD, kahjuks ei mahu meie aja-kirja kuidagi ära tervitused, mida mitmed lugejad on ilmselt raadiosaadete eeskujul meile läkitanud – niigi on tegemist, et kõik kirjasõbrakuulutused mahuksid lähimatesse numbritesse. Nii et pole midagi parata: saatke oma headele sõpradele kas post- või netikaardid!

Kõik Hea Lapse tegijad on koertesõbrad ja seepärast mõistame ka nende laste muret, kes tahaksid toimetuse kaudu korraldada koeratoidu- või -tekkide korjanduse koerte varjupaiga heaks. Püüame tulevikus midagi koerte kasuks teha, ent kuna toimetuse tuba on nii pisike, et siia tuleks üksteisest möödumiseks foor üles panna, siis kahjuks ei õnnestuks praegu sellise korjanduse tegemine kohe mingil kombel...

Mitu meie head sõpra on arvanud, et peaksime rohkem võistlusi korraldama suu-

rematele lastele ja leidma ka eakohaseid auhindu. Ka toimetuse ise on selle üle mõtisklenud ja loodame üht-teist ka ette võtta. Nagu näete, loobusime Pispõnni-leheküljest, kuna mudilastele on ajakirjandus niigi mõelnud märksa rohkem kui 12-14aastastele. Pange aga julgesti oma mõtted ja ettepanekud kirja – ajakirja huvitavamaks muutmine on ju meie ühine eesmärk!

Teie vana hea Triibu-Liine

Premeerituile tuletame meelde, et Tallinna ja Põhja-Eesti lapsed saavad ikka oma auhinnad kätte Kullo lastegaleriist (Kuninga 6), lõunaeestlased pööraku aga pilgud Tartu Lasteraamatukogu poole (Kompanii 3/5), ning kellel on muid soovide või ettepanekuid, kirjutagu, helistagu või saatku elektronidega sõnumid teele!

Tsauki. Minu nimi on Egle ja ma sooviksin leida kirjasõpru alates 13a. Kirjutada võivad nii poisid, kui ka tüdrukud. Minu aadress on Viljandi, Ploomi 19, 71017. Mu meiliaadress on eku.lk@mail.ee

Tere, olen 10a. Paul. Otsin kirjasõpra vanuses 8-11 a. Mulle meeldib väga Terminaator ja ATC. Vastus igale kirjale garanteeritud. Mu e-mail on paul@verska.edu.ee ja kodune aadress on mul **PAUL HUNT, Pedaja 1, Värska, Põlvamaa 64001.**

NIMI: Liis Koger

VANUS: 11

LEMMIKLOOM: ahv, hobune, elevant

LEMMIKLAULJA: Ines

LEMMIKBÄND: BSB

TÄHTIS TEDA: kogun ja vahetan Britney ja Inese pilte, postreid ja muud.

ADDRESS: Riia mnt. 91-8, Pärnu 80019.

Hei-hei! Tahaksin kirjasõpradeks 9-11 a. poisse. Minu huvid on karate ja motikasõit, lemmikbändid on Vengaboys ja Brain-Storm. **VEIKO METSÄÄR, Hanila v., Vatla sjsk, Läänemaa 90103.**

Tere! Olen 10a. Sirelyn. Mulle meeldivad rõõmsad inimesed, muusika, joonistamine, tants ja kõik muu tore. Sooviksin kirjasõbraks tüdrukut vanuses 9-11 a. **SIRELYN RÄÄK, Liivamäe 8-42, Tallinn 10113.**

Tere, kõik hobusefännid! Olen 12a. tüdruk ja soovin leida hobusesõpradest kirjasõpru vanuses 10-15 a. **BERTHA VANATOA, Pikk 1-6, Kose, Harjumaa 75101, e-post Bertha11@solo.ee**

Tere! Otsin kirjasõpra vanuses 10-11a. Olen tore ja rõõmus tüdruk. **KADRI SOONE, Rakvere tee 1-39, Kadrina 45 201, Lääne-Virumaa.**

Hei, kõik poisid-tüdrukud üle Eesti! Teie kirju ootab 11a. plika. Mu lemmikbänd on Terminaator, -laulja Britney Spears. Meel-

dib käia diskodel. Meilige mulle aadressil Kristel.Napritson@mail.ee või võtke pliitist ja kirjutage! **KRISTEL NAPRITSON, Suislepa, Viljandi mk. 69703.**

Tere! Olen 12a. Mari ja elan Saaremaal. Sooviksin saada kirjasõpru vanuses 11-13 a. Ma kogun kleepse ja loomapiltidega postkaarte. Mulle meeldib muusikat kuulata. Oleks hea, kui esimeses kirjas oleks ka sinu foto. **MARI TOOP, Mõisa k., Lümamanda sjsk, Saaremaa 93301.**

Hei, hei! Olen 14a. tüdruk ning sooviksin leida kirjasõpra vanuses 13-100. Kirjutada võivad nii tüdrukud kui poisid. Mulle meeldivad hobused, koerad ja head inimesed. **KRISTI BABTSHENKO, Ohekatku k., Keava sjsk, Rapla mk. 73005.**

Tsauks! Sooviksin leida 11-... aastasi tüdruk-kirjasõpru. Olen 11a. tüdruk, kellele meeldib käia moekalt riides, omaette laulda ja tantsida. Mu lemmikmuusikud on Lenny Krawitz, A-Ha jt. Käin kunsti- ja käsitööringis. **IMBI SÖBER, Piiriääre 2-6, Kohila, Raplamaa 79801.**

14. a Raili, kelle huvialad on lugemine, ujumine, kleepsude ja staarifotode kogumine, soovib kirjasõprust 13-15a. poiste ja tüdrukutega. **RAILI SEITON, Iirise 3-3, Näpi, Sõmeru v., Lääne-Virumaa 44305**

Hei! Olen 10a. Kaisa, soovin leida kirjasõpru vanuses 10-14 a. Kogun kleepse ja kuulustepilte. Ümbrikus võiks olla ka foto. **KAI-SA EEVASTE, Misso sjsk., Võrumaa 65001.**

Hei, lahedad plikad-kutid vanuses 11-15 a. Olen 11a. blond ning kena pliks, kelle huvideks on sulgpall, kunstiring ja sõbrannadega olemine. Fännan lauljatest Christinat, Britneyd, Jennifer L-i, bändidest S Club 7-t, All Saints, The Corrsi. Tahan saada moedisaineriks, lauljaks või fotomodelliks. **EVELIN JÜRISSE, Pae 49-37, Tallinn 13621.**

Barbie- auhinnad saavad seekord **LEMBI KÜHN, LIINA LILLIPUU** ja **EVELIN JÜRISSE** Tallinnast, **KRISTI KARRO** ja **TUULIKI VAKMANN** Tartust ning **KAISA PUKK** Kohtla-Järvelt.

Ristsõna-kassetid võitsid **SIRET** ja **RAIKO LILLMA** Vaabinast ning **ROBERT LUTS** Sillamäelt.

Pop-mõistatuse vastus oli Pierce (Brosnan) ning auhinnakleepsu saab **ANDRES AINSON** Tallinnast.

Skauдимõistatuse kleepsud saavad **MARI-LIIS KALLIKORM** ja **MAARJA PUUL** Kose külast.

LEGO-auhinnad määras loosiõnn **RAUNO TAMMESAARE** Kohtlast, **JAAGUP MÄETSAL** ja **ALEKSANDR VASSILJEVILE** Tallinnast, **MIHKEL** ja **TAAVI ROSSILE** Keilast, **ERIKA LAIDLALE** ja **SILVER SALOLE** Tartust ja **ALEKSANDR TSUIMANILE** Pärnust.

Hello! I'm looking for Estonian penfriends (14-18 y.) who can write in Russian. **VINE-TA SASKO, Aldaunes 5-17, Jekabpils, Abelu pag, Latvia LV 5212.**

Hello! My name is Elina. I'm 11. My hair is blonde and my eyes are green. We can be good friends, when you write me. **ELINA SMAUKSTELE, Kosmonautu str. 5-57, Rezekne, Latvia LV 4600.**

Hei-hei! Olen 12a. rõõmsameelne plika ja soovin leida kirjasõpra vanuses 11-14. Mulle meeldib korvpalli mängida ja ujuda. Kogun võtmehoidjaid ja kleepse. Üle kõige armastan loomi. **EVELIN EINMAA; Vanemuise 3-11, Türi 72210.**

Tsauki, kõik toredad tüdrukud! Olen 9a. rõõmsameelne tüdruk, mu lemmikbändid on Vengaboys, ATC ja M&M. Oleksin õnnelik, kui kirjutaksite mulle. **ANN-CHRISTIIN KERNER; Välja 6-11, Kose-Uuemõisa, Harjumaa 75103.**

Tere! Olen 12a. tüdruk ja sooviksin leida kirjasõpra vanuses 12-14 a. Minu hobid on klaverimäng ja laulmine. Mulle meeldivad Britney Spears ja Celine Dion. Oleks tore kirjast fotot leida. **GREETE RUUT, Vahastu k., Kaiu v, Raplamaa 79303.**

Tere, olen 14a ilus poiss, kõik ilusad tüdrukud vanuses 14 kuni 15, kirjutage mulle aadressil keirgolberg@hotmail.com

Tere! Olen 13a. Pärnu tüdruk, kes ootab 12-13a. tüdrukute ja poiste kirju. Mulle meeldib muusikat kuulata, sportida, teatris käia. Lemmikud on Limp Bizkit ja Eminem. Minu e-mail on Kaisutaja@hotmail.ee katrin aava katiava@hotmail.ee

Hei! Otsin kirjasõpradeks tüdrukuid vanuses 8-12 a, ise olen 9. Minu hobid on lugemine ja kleepsude ja reklaamide kogumine. **MARI-LIIS KALLIKORM, pk. 21, Kose k., Jõhvi v., Ida-Virumaa 44541.**

Tere! Olen 12. a. tüdruk kes soovib endale kirjasõbraks tüdrukuid ja poisse vanuses 12-14. a. Mulle meeldivad Eminem ja Ines. Kirjutage aadressil **Tulbi 3-1, Tallinn 10612**

Tere, kõik 11-15aastased poisid ja tüdrukud, kes viitsivad mulle kirjutada. Ma olen 11aastane tüdruk, kellele meeldib räpp. Kirjutage mulle aadressil: **liine@hotmail.ee**

Tere, Hea Laps! Ma sooviksin saata kah oma mailiaadressi teie ajakirja. See on **Mario.Luik@mail.ee** Ma olen 176cm. pikk. Ma armastan elada ja surra.

Hei, kõik, kes seda kuulust loevad! Olen 13-aastane ja ootan maile aadressil **lady4@hotmail.ee**

Tere, ma olen 14 aastane tüdruk ning tahax väga, et keegi mulle kirjutax... Mulle meeldib väga sõpradega koos olla ja nendega midagi huvitavat teha. **SIGRID TÕNISSON, Lehola 8 - 10, Keila v. 76603 Harjumaa.**

Tere! Olen 11aastane tydruk ja elan Tapal. Soovixin endale 11-13aastaseid kirjasõpru, nii poisse kui plikasad. Mu mailiaadress on: **apsi13@hotmail.ee**

Tere, kõik 11a. tüdrukud ja poisid! Olen 11a. tumedate juustega Harjumaa tüdruk. Mulle meeldivad hobused. Meilige mulle! Vastan kõigile! **Liina.Malva@mail.ee**

Tsauki! Olen 11a. tüdruk, kes ootab kirju kõikidelt ilusatel 11 - 14a. poistelt. Mulle meeldib tantsida. Kui kirjutad postiga, võiksid saata foto! **KAIE VAIKSAAR, Sepa t., Tammistu sjsk, Tartumaa 60505.** E-maili aadress on: **Kaie.Vaiksa@mail.ee**

Hei! Ootan kirju poistelt ja tüdrukutelt vanuses 10 - 13 a. Ise olen 11. Mulle meeldib Britney Spears. Mu hobiks on kleepsude kogumine. **MAARJA PUUL, postkast 17, Kose k., Jõhvi v., Ida-Virumaa 41541.**

Tere, ma olen 13 a. Kairi. Mailige mulle kõik! Minu e-mail on **lucky.girl.009@mail.ee**

Hei, kõik 13-15 a. poisid!!!! Mailige mulle aadressil **Cazy@email.ee**

Tere! Olen 11a. ja kogun kleepse ja kalendreid. Mulle meeldib muusikaga tegelda. Mulle võivad kirjutada nii noored kui vanad! **KAISA PUKK, Olevi 27-35, Kohtla-Järve 30323.**

Tere! Olen 8aastane tüdruk, soovin leida tüdrukust kirjasõpra vanuses 8 - 10 a. Minu hobid on lugemine, klaver, kleepsud, tantsimine, luuletuste kirjutamine ja muustrite joonistamine. Sooviksin kirjaga koos ka fotot. **CAMILLA KASTEIN, Mustamäe tee 177 - 137, Tallinn 12913.**

Tere! Stina (11), kelle hobideks on muusika kuulamine ja tantsimine, ootab kirju 11 -

14a. poistelt ja tüdrukutelt. **STINA PARTS, Järvekald 23 - 7, Harkujärve, Harku v., Harjumaa 76902.**

Hei! Olen parimates aastates tüdruk ja soovin leida 12-14a. poisist kirjasõpra. (Ise olen 12.) **Liina.Kuusik@mail.ee**

Hi! Kõik 13-15a. poisid ja tüdrukud, kirjutage mulle aadressidel **Triinu.S@email.ee** või **Triinu.Sillasoo@mail.ee**

Tere! Soovin tutvuda 13-16 aastaste poiste ja tüdrukutega. Ise olen 13. Minu e-mail on **leena.lov@mail.ee**

Tere, kõik poisid ja tüdrukud vanuses 13-15, kirjutage mulle. Ma olen 13aastane, varsti saan 14. **cassy.kiss@mail.ee**

Olen 15 a. tüdruk. Soovin leida 14-18a. kirjasõpra. Oleks hea, kui esimeses kirjas oleks sinust foto. Vastan igale kirjale. NB! Kuulutus ei vanane. **A. A. Alu, Pargi 3-31, Raplamaa 79601**

Hei-hei! Ootan kirju 7 - 11 aastastelt tüdrukutelt, ise olen 9. Minu huvialaks on lugemine ja loodetavasti varsti kirjasõbrale kirjutamine. Mulle meeldib ujuda, joosta, suusata, rahvastepalli mängida. Lemmiklaulja on Britney Spears, lemmikbändid on ATC ja Vengaboy. Kogun marje, varem kogusin kleepse. Sooviksin ka Su fotot. **PAULA KOPPEL; Läänemere tee 17 - 56, Tallinn 13914.**

Hei-hei, tüdrukud ja poisid! Olen 11aastane tüdruk, kes tahab endale kirjasõpru vanuses 11 - 14. Mulle meeldib kinos käia, šopata ja laulda. Kogun postreid ja loomade pilte. Armastan väga loomi. **HELEN UDER, E.Vilde tee 132 - 45, Tallinn 12614.**

Tere! Olen 9 -aastane brünett tütarlaps ja soovin leida 9 - 12 aastast tüdrukut kirjasõbraks. Minu hobideks on inglise keel, tirkuse trenn, postrate kogumine, pärlitest keede valmistamine ja kleepsude kogumine. Lemmikajakirjad on "Stiina" ja "Hea Laps" ning lemmikraamatud Sabrina sarjast. Lemmiklaulja on Britney Spears ja lemmikbänd on "Aqua" ja "Brainstorm". Kui ma suureks saan tahan hakata sisekujundajaks. NB! Tore oleks leida kirjast ka foto! **INGRID VÄLK, Puhangu 4-8, Tallinn 10313**

Tere! Olen 7-aastane Andre. Käin Lusti Algkooli 1. klassis. Loen raamatuid. Olen lõbus poiss. Mul on 5a. vend Sander. Soovin saada kirjasõpra vanuses 7-8 a. (poissi). Minu aadress on **Võrumaa 66405, Antsla vald, Pillerpall.**

Tere! Minu nimi on Erle. Käin Antsla gümnaasiumi 6. klassis, olen 13 aastane lõbus tüdruk. Mul on kaks õde ja koer Senny. Soovin kirjasõpradeks nii poisse kui tüdrukuid vanuses 13-15 a. Minu e-mail: **erle.arro@mail.ee**

Tere! Olen 12. aastane Egle! Mu huvid on musa kuulamine, tantsimine ja palju muud! Lemmikud on Point Break, Savage Garden ja Ines! Mulle võiks kirjutada kõik, kes on 11-15 aastased! Võiks olla ka foto! **EGLE AUN, Aia 1-7, Rakke, 4630, Lääne-Virumaa, e-mail: Sadness@email.ee**

16. a. neiu ootab kirju müstika- ja maagia-huvilistelt. Minu lemmikbändid on Smilers, Terminator, Bhava, 2Quick Start, Iron Maiden, Ricky Martin jne. Mind huvitab eriti astroloogia ja müstika. Tore oleks kogemusi vahetada. Minu aadress on **CAITANYA, pk.44, Keila sjk., 76601 Keila.E-mail: Saatan11@mega.ee**

Hei, kõik 14-15aastased poisid, mailige meile! Meie aadressid on: **Ambur.Blondi@mail.ee** ja **Paloma.Kiss@mail.ee**

Tere! Olen 12a. muusikahuviline tüdruk, kes käib 5. aastat Haapsalu muusikakoolis. Sooviksin leida eakohaseid kirjasõpru interneti kaudu. Minu mailiaadress on: **Mari.Loss@mail.ee**

Hello! My name is Anna. I like sport and B. Willis. My birthday is 25. 04. I'm 12. Boys and girls (12 - 13y.), please write me in English! **ANNA BRAULITE, Bebru 29 - 9, Jekabpils, Latvia LV 5205.**

Tere! Olen 12a. tüdruk, ootan kirju 11 - 13a. poistelt-tüdrukutelt. Kogun kleepse ja kalendreid, minu hobiks on flöödimäng. **AIRE PÕDER, Liivi k., Kullamaa v., Läänemaa 90701.**

Come on everybody! Olen üsna lõbus pliks, mulle meeldib šopata, raha raisata, magusaid asju pugida, kleepse osta ja kirjasõpradele kirjutada. Vastan 9 000 000 000%. **ANNIKA LAUMETS,** Suvitaja 9, Väana-Jõesuu, Harjumaa 76901. Võid saata ka meili aadressil **ansatimmu@yahoo.com**

Ciao, kõik kihvtid poisid üle Eesti! Kirjutage kaunile 12a. neiuale aadressil **Tähe 4, Keila 76609.**

Tere! Otsin kirjasõpra. Vanus pole tähtis. Ise olen 11. Mu hobideks on kleepsude kogumine, muusikakool ja näitering. Mu lemmikbändid on BSB, Eminem, Bomfunk mc's, lemmiklaulja Britney Spears. **DIANA TOLKUNOVA, Ehitajate 4 - 44, Tootsi, Pärnumaa 87501.**

Jou Jou! Kõik poisid-tüdrukud alates 10. eluaastast, kirjutage mulle e-mailiaadressil **Gete.Tammiksaar@mail.ee** või **Pardi 6 - 2, Pärnu 80017.**

Tere! Olen 10aastane tüdruk. Meilige mulle aadressil **Elise.Saulus@mail.ee**, umbes sama vanad poisid! **ELISE SAULUS.**

Selliseid tibusid loetakse Kalevis aasta ringi!

"ovum" (muna) ja "scoopeo" (vaatan).

Kelle käes on reptiilide munemisrekord?

Eks ikka nende käes, kellel jooksuvõistlustel õnnestub silma torgata ainult petukombel! Padakonnad on muinasjuttudeski oma võidud kätte saanud munemisega! Mõned kilpkonnaliigid munevad korraga ligi 200 muna. Võrdluseks olgu öeldud, et krokodillid munevad korraga 20 - 70 muna ja mõ-

MUNAKÜSIMUSI

Miks on lihavõttepühade sümboliks muna, aga mitte liha, nagu tähtpäeva nimest võiks välja lugeda? Miks maalitakse munadepühade kaartidele jäneseid?

Lihavõttepühadeks nimetatakse ülestõusmis- ehk kevadpühi sellepärast, et nendega lõpeb tõsisklikel suur paast, mille jooksul ei tohtinud liha süüa. Ülestõusmispühade nimes väljendub aga usk, et just sellal tõusis Kristus surnust. Muna sümboliseerib surematust ja elu igavest uuenemist. Mõned ajaloolased on arvanud ka, et muna tähistab hoopis kivi, mille ingel lükkas eemale koopasuust, kuhu Jeesus Kristus oli maetud. Jäneste kasutamine munade ja kingituste toojana on arvatavasti tingitud nende loomakeste armsast pehmest väljanägemisest ja kevadisest aktiivsusest. Arvatakse ka seda, et jäneseid kui nobedasti paljunevad olevused sümboliseerivad elu viljakust. Mõnel pool eelistatakse lihavõttepühade värvimisel punast värvi – see olevat näiteks vene

õigeusklikel Kristuse vere sümboliks.

Kas kanamune kasutatakse veel millekski muuks peale toidutegemise?

Tegelikult pruugitakse munarebu vahel tänapäevalgi kosmeetikas – näiteks toitvate näomaskide koostises. Samuti võib munakollasega väga edukalt juukseid pesta. Vanasti kasutasid munakollast ka ehitusmeistrid: paljude uhkete losside müürikivid on omavahel liidetud seguga, mille koostisse kuulub munakollane. Munavalgega aga puhastati vanasti mitmesuguseid nahast esemeid.

Vahel on mõnel munal kaks rebu. Mitu munakollast võib üldse ühe koore all peidus olla?

Munareburekord on ühe USAs New Yorki osariigis asuva linnufarmi käes: 1971. aasta juulikuus munes üks selle farmi kana tervelt üheksa rebuga muna. Endise Nõukogude Liidu koosseisus olnud kirgiisi kanakasvatatajad teatasid sensatsioonilisest rebu-uudisest 1977. aastal, kuid võta näpust! – ka nende imemunas leidis just nimelt 9 rebu...

Kuidas saab munade värskest kontrollida nende koort purustamata?

Selleks on loodud vastav riistapuu, mille abil saab mune läbi valgustada neid kahjustamata. Riistapuu kena nimi "ovoskoop" on tuletatud kahest ladinakeelsest sõnast –

ned sisalikud saavad hakkama ainult paari munaga...

Kes on kõige suuremate munade autor?

Kõige suuremad (ja ka kõige tugevamad) munad on jaanalindudel. Keskmine jaanalinnumuna on mahult niisama suur kui 24 kanamuna ja tema 1,5 mm paksune koor võib taluda kuni 120 kg suurust raskust. Tavaliselt on jaanalinnumuna mass 1,0 - 1,78 kg, kuid 1988 munes üks israeilis elanud jaanalind tõelise rekordmuna massiga 2, 3 kg. Kahekilose munaga tekiks hommikulauas vist tõsiseid raskusi...

Kelle munad on kõige pisemad?

Kuidas ise, nõnda asi! Kõige tillemad munad muneb koolibri: väiksuserekordina on kirja pandud 1 cm pikkune ja 0,365 grammise massiga koolibrimuna. Selle võiks vist koos koorrega kogemata alla neelata!

Missugune on kõige kallim muna?

Arvatakse, et kalleim muna on inglise juveliiride valmistatud imemuna, mille tegemiseks kulutati 16,8 kg kulda ja 20 000 briljanti. Kui sul juhtub sahtlis vedelema 7 miljonit naelsterlingit (mis väidetakse olevat selle kunstiteose hinnaks), siis võiksid kuldmuna ära osta: küll oleks mõnus sellega teiste kanamune katki koksida!

Lihavõttepüha on Tallinna Ümera põhi-kooli Vlb klassi ühistöö.

Eurooplastele, keda huvitas Põhja-Ameerika loodus, jutustasid indiaanlased hirmulugusid jõgedes ja järvedes elavatest koletistest, kes luurasid veekogude põhjas ning ründasid ootamatult nii ujujaid kui laevugi. Väideti, et õudsed kilbiga vee-elukad on võimelised inimese jalaluu üheainsa raksuga pooleks hammustama.

Loodusteadlased taipasid õige peatselt, et tegemist oli kaimankilpkonlastega, kes näevad küll üpris koledad välja, kuid tegelikult inimesi ei ründa ning vaevalt et nad kanuude ja suplejatega viitsiksid tegemist teha. Kaimankilpkonlaste sugukonda kuulub kaks liiki: kaiman- ja kondorkilpkonn. Hambaid neil pole olemaski, kuid see-eest on nende tugevatel lõugadel väga teravad servad, nii et sõrme- või varbaluu pooleks kaksamine oleks kaimankilpkonna jaoks tõesti käkitegu. Kaiman- ja kondorkilpkonnad kasvavad üsnagi suureks – esimeste kaalurekord on 25 - 30 kg, teistel võib kopsakust olla koguni 60 kg. Indiana osariigis olevat 1940. aastatel Fulls Lake'i järve ääres elanud kalamehi hirmutanud üle 200 kilogrammi raskune kondorkilpkonn, kelle kilp on suure pere sellele andis vasise-Busco. peale dugi söögilaud, ning hiidkoletisele kohalik rahgi nime – Kutsumise Busco mui-kohale ei il-

MUNEJA, KES HAMMUSTAB ILMA HAMMASTETA

munud – otse vastupidi: ta murdis end kaldavees piiramisrõngast välja ja kadus oma teed. Aeg-ajalt nähti teda siiski kuni 1992. aastani, kuid kinni püüda Buscot ei õnnestunudki. Kui Busco oli tõepoolest olemas, siis võib ta praegugi kusagil peituda, sest kilpkonnad võivad elada üle saja aasta... Huvitav on see, et kaimankilpkonlased ei karda külma – neid on tegutsemas nähtud isegi jääkatte all.

Kui meile tuttavad stepikilpkonnad võivad ülenisti "kiivri alla" pugeda, siis kaiman- ja kondorkilpkonnad seda ei suuda – nendel on sedavõrd pikk kael ja üpris suur pea, mis kilbi alla ei mahu. Nii kaiman- kui kondorkilpkonnad on lihasööjad: nende hambata all ei karju ei kalad, konnad, ussid ega isegi hajameelsed veelinnud. Tänu oma pikale lihaselisele kaelale võivad nad tegutseda ootamatu kiirusega. Kondorkilpkonnal on pealegi kogu aeg "õngeussike" suus valmis: see on pikk ussikujuuline keel, mida välja sirudes võib nii mõnegi kala pea segi ajada. Tarvitseb kalal aga ainult "saagile" läheneda, kui ta korraga leiab end kondorkilpkonna suus. Ja mis lõuaservade taga, see oma!

Millal kaimankilpkonnad mune loevad? Eks ikka suvel, juunikuus. Siis muneb emakilpkonn liivasse kaeva-

tud koopasse nii suure hulga mune, et esimese klassi haridusega inimesel on neid raske kokku lugedagi. Kuid ehkki mune võib pesas olla saja ligi, saab kolmveerand neist hukka veel enne, kui pisikesed kilpkonnad jõuavad kooruda. Kilpkonnamunad maitsevad paljudele metsloomadele, kuid kõige kavalamad pesarövlid öeldakse olevat pesukarud, kes tormavad "munahoidla" kallale kohe, kui emakilpkonn on sealt lahkunud.

Kõige suuremat ohtu kujutab kaimankilpkonlastele aga ikka looduse kroon – inimene. Nii kaiman- kui kondorkilpkonnade liha peetakse suureks delikatessiks, mida müüakse hingehinnaga maailma parimatesse restoranidesse. Kilpkonnamunadest saab kohalik rahvas väga head õli. Varem kasutati ka kilpe mitmesuguste esemete – kammide, nõopide ja pannalde – valmistamiseks, kuid nüüd teevad õnneks plastmassid sama töö ära.

Alma Stern

LÕO KAASA
VÕISTLUSEL!

TAHU 8534

UUDIS!

GALI 8533

KOPAKA 8536

LEWA 8535

BIONICLE

© LEGO and BIONICLE are trademarks of the LEGO Group. © 2001 The LEGO Group. 4329462 - A

KUUS KANGET TOA RAHVA
SANGARIT ON SAABUNUD
MATA NUI SAARELE, ET
TEHA LÖPP ÕELA MAKUTE
JULMALE VALITSUSELE
JA PÄASTA SAAR
PIMEDUSE KÜÜSIST.

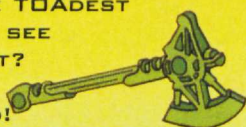

TECHNIC

www.bionicle.com

KELLELE TOADEST
KUULUB SEE
TÖÖRIIST?
UURI
FOTOSID!

- 1 GALI
- 2 ONUA
- 3 LEWA
- 4 TAHU
- 5 KOPAKA
- 6 POHATU

TEE RIST ÕIGE NIME JUURDE!

NIMI: _____

AADDRESS: _____

SÜNNIPÄEV: _____ E-POST: _____